Westergouwe 2.0

Toekomstbestendig en Veerkrachtig !

versie 2.4 - definitief

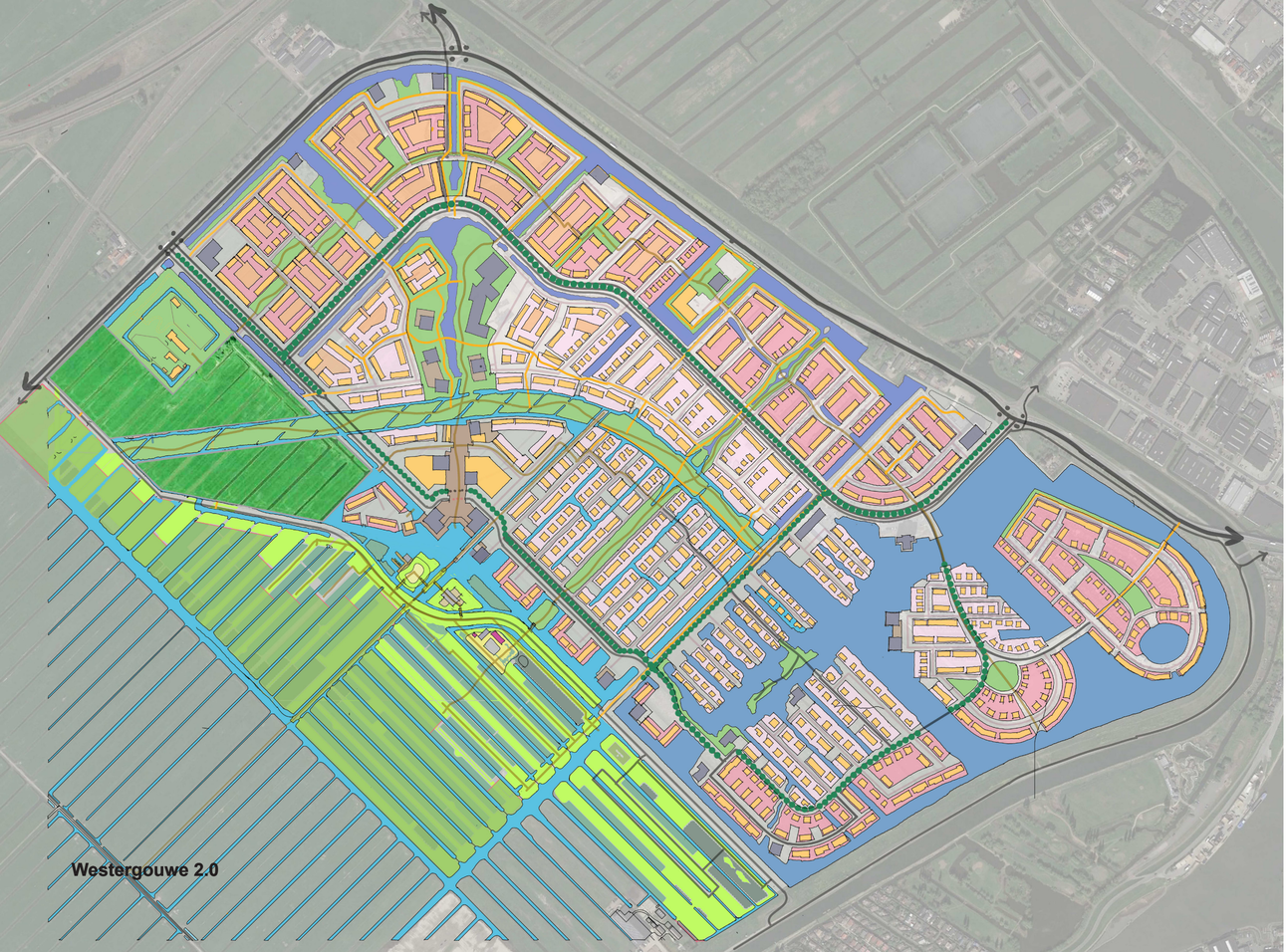
HET BEGINT IN WESTERGOUWE

De drie eerste fases van Westergouwe

INHOUD

	INLEIDING	**5**
1	**WESTERGOUWE 2.0 (2022-2034)**	**6**
1.1	Toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen	
1.2	Maatschappelijke opgaven	
1.3	Omgaan met de opgaven van vandaag én morgen	
.		
2	**MAATSCHAPPELIJKE UITDAGINGEN (2022 – 2034)**	**9**
	Klimaatcrisis	
	Wooncrisis	
	Technologische ontwikkelingen	
	Mobiliteit	
3	**Ambities Westergouwe 2.0 (2024 - 2034)**	**13**
	Een samenhangend en uitgebalanceerd integratiekader	
3.1	**Samenleving**	**13**
3.1.1	Een gedifferentieerde wijk	
3.1.2	Een inclusieve wijk	
3.1.3	Een gezonde en beweegvriendelijke wijk	
3.1.4	Een goed bereikbare en verbonden wijk	
3.1.5	Vooroplopen in deelmobiliteit	
3.2	**Bouwprogramma**	**17**
3.2.1	Een bereikbaar en divers woningaanbod	
3.2.2	Doelgroepen	
3.2.3	Bouwprogramma na afronding 3e fase	
3.2.4	Woningaantallen	
3.2.5	Een rijk voorzieningenniveau	
3.2.6	Woonmilieus met een menselijke schaal	
3.2.7	Duurzaam bouwen	
3.3	**Openbaar gebied**	**21**
3.3.1	Het tegengaan van droogte en van hittestress	
3.3.2	Kwaliteit oppervlaktewater	
3.3.3	Een Klimaatrobuuste openbare ruimte	
3.3.4	Een wijk met een rijk dieren- en plantenleven - Natuurinclusief bouwen	
3.3.5	Convenant Klimaatadaptief bouwen en NL-Greenlabel	
3.3.6	Het beleefbare archeologische/cultureel erfgoed van Westergouwe (geef de historie van Westergouwe door)	
3.4	**Mobiliteit**	**26**
3.5	**Recreatie**	**27**
4	**Stedenbouwkundige hoofdopzet**	**31**
4.1	**Polderkamer in het midden met een stevige rand eromheen**	
4.2	**Hoogteaccenten**	**33**
4.3	**Hoofdontsluitingsstructuur**	**35**
4.4	**Langzaam verkeersverbindingen**	**37**
4.5	**Blauw raamwerk**	**41**
4.5.1	Waterhuishoudkundige opzet	
4.5.2	Waterkwaliteit	
4.5.3	karakter peilgebieden	
4.6	**Groenstructuur**	**47**
4.6.1	Het groene raamwerk van Westergouwe	
4.7	**Centrumgebied van Westergouwe**	**51**
4.8	**Een rijkheid aan woonmilieus**	**53**

Inleiding

In 2005 werd het Masterplan Waterstad Westergouwe vastgesteld. Het plan legde de basis voor de realisatie van ca. 3.800 woningen in Westergouwe. Directe aanleiding voor de gebiedsontwikkeling Westergouwe was de grote vraag naar woningen in Gouda en het gebrek aan doorstroommogelijkheden op de Goudse woningmarkt als gevolg van de beperkte beschikbaarheid van woningen in het hogere segment. In 2005 werd de Goudse woningbehoefte tot 2020 ingeschat op ca. 6.000 woningen waarvan er in een tijdsbestek van 10 jaar ca. 3.800 gerealiseerd zouden worden in Westergouwe. We kunnen dus wel zeggen dat er in 2005 vanuit werd gegaan dat Westergouwe bovenal gebouwd zou worden voor Gouwenaars.

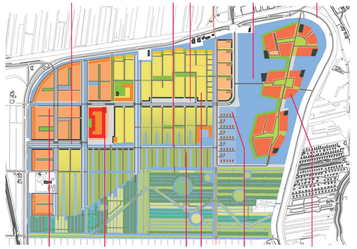
Inmiddels leven we in 2021 en is Westergouwe – hoewel aanzienlijk later dan voorzien – volop in ontwikkeling. De 2e fase van Westergouwe is nagenoeg voltooid waarna in Westergouwe in totaliteit ca.1000 woningen opgeleverd en bewoond zullen zijn. De voorbereiding van de 3e fase die nog eens een kleine 1000 woningen omvat is inmiddels nagenoeg afgerond en op korte termijn zal met de bouw worden begonnen.

Het gaat dus goed met Westergouwe! De wijk leeft, er wonen inmiddels ruim 2.000 mensen en er is o.a. een florerende school, supermarkt, een ecologisch natuurgebied van ca.25 ha. en een ingericht recreatiegebied van ca.22 ha. Iedere keer opnieuw blijkt dan ook hoezeer Westergouwe wordt gewaardeerd door de bewoners en hoe ook andere inwoners van Gouda in toenemende mate trots zijn op deze nieuwe toevoeging aan hun stad.

Maar toch is er nog een lange weg te gaan voordat de wijk zal zijn voltooid. De realisatie van de 3e fase loopt grofweg tot eind 2024 door en op dat punt aangekomen zal Westergouwe nog steeds maar half af zijn. Met het ontwerp van de 3e fase achter ons is het dan ook een goed moment om de balans op te maken, te leren van de ervaringen tot nu toe en de dingen die we om ons heen zien veranderen, om vervolgens een zelfbewuste koers uit te zetten voor Westergouwe in de periode 2022 – 2034. Westergouwe 2.0 !

Masterplan 2005

Verfijnd Masterplan 2007

1 WESTERGOUWE 2.0 (2022-2034)

Sinds de vaststelling van het Masterplan Waterstad Westergouwe (2005) en het daarop gebaseerde Bestemmingsplan Westergouwe (2008) is er op ruimtelijk gebied veel veranderd. Zo heeft Gouda inmiddels een 2e volwaardige afrit van de A20 gekregen die de potentie heeft om de komende jaren uit te groeien tot een nieuwe stadsentree, is met de zgn. Moordrecht boog een directe(re) verbinding naar Den Haag gerealiseerd, is dwars door het hart van de wijk heen een grootschalige groenzone geïntroduceerd door het onbebouwd laten van het tracé van de drinkwaterleiding (Bergambachtleiding, afgekort BAL-leiding) en is het geplande voorzieningencentrum verplaatst naar een centralere plaats in de wijk met volop kansen voor synergie met het aangrenzende recreatiegebied van ca. 22 ha. in de zogenaamde GroenBlauwe zone.

Stuk voor stuk ingrijpende ontwikkelingen die in het oorspronkelijke masterplan uit 2005 nauwelijks voorzien konden worden, maar die in de eerste fasen van Westergouwe hun beslag kregen en bepalend zijn geweest voor hoe Westergouwe zich vandaag de dag ontwikkelt.

1.1 Toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen

Met wat hiervoor is geschetst houden de ontwikkelingen rondom Westergouwe natuurlijk niet op. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die in de komende periode op ons afkomen zijn bijvoorbeeld de verbreding van de N457 en de aanpak van de N207 die Westergouwe omsluiten en tezamen de nieuwe stadsentree van Gouda zullen gaan vormen. Doordat bij de aanpak van deze provinciale wegen de rotondes naar alle waarschijnlijkheid plaatsmaken voor kruisingen met verkeerslichten zullen beide wegen meer het karakter krijgen van een stadsweg en de uitstraling gaan versterken dat je vanaf Westergouwe de stad Gouda binnenrijdt, zeker als de ontwikkeling van de zone westelijk van de N457 daarbij wordt betrokken.

Bovendien zullen de komende jaren verschillende andere (langzaam)verkeersverbindingen tussen Westergouwe en de omgeving op de schop gaan met oa. de mogelijke realisatie nabij Westergouwe van een ‘snelfietsverbinding’ tussen Gouda en Rotterdam en een HOV lijn (Hoogwaardig Openbaar Vervoer lijn) met snelbusverbinding tussen Rotterdam en Gouda die wellicht mogelijk zal blijken. Daarnaast behoort de komst van een station GouweKnoop nog steeds tot de mogelijkheden en wordt de haalbaarheid bekeken van een nieuwe provinciale verbindingsweg vanaf de A20 onder de GroenBlauwe zone door.

Kortom; ook in de planperiode 2022 – 2034 zullen zich tal van ruimtelijke ontwikkelingen aandienen waar Westergouwe op moet blijven anticiperen en reageren naarmate ze zich uitkristalliseren.

Maar als we een stap terug doen en niet alleen de ruimtelijke opgaven maar ook de maatschappelijke opgaven van vandaag op ons in laten werken dan wordt duidelijk dat de impact van deze laatste op Westergouwe in de planperiode 2022 – 2034 waarschijnlijk nog groter en ingrijpender zullen zijn dan de ruimtelijke ontwikkelingen die we op dit moment voorzien.

1.2 Maatschappelijke opgaven

De belangrijkste maatschappelijke opgaven waar het Masterplan Waterstad Westergouwe (2005) een antwoord op trachtte te formuleren waren de nationale discussie over wel/niet bouwen in laag Nederland, de behoefte aan ‘doorstroming’ op de Goudse woningmarkt en het opkomende begrip ‘duurzaamheid’ dat in veel opzichten nog weinig concreet en uitgekristalliseerd was.

Het woord klimaatverandering – om een voorbeeld te geven – kwam in het Masterplan Waterstad Westergouwe (2005) in het geheel nog niet voor, en weinigen voorzagen dat de nationale woningmarkt 15 jaar later nagenoeg zou zijn vastgelopen. Of dat geen enkel nieuwbouwhuis meer een gasaansluiting zou hebben, dat elektrische voertuigen de nieuwe norm zouden zijn en dat aansluitend op een pandemie, een gezonde leefstijl aan belang zou winnen. Kortom, zoals we in het volgende hoofdstuk zullen uitdiepen zullen de maatschappelijke opgaven van vandaag en morgen in de planperiode 2022 – 2034 een grote invloed hebben op de ontwikkeling van Westergouwe.

1.3 Omgaan met de opgaven van vandaag én morgen

Zoals eerder aangestipt is de voorbereiding van de 3e fase Westergouwe inmiddels afgerond en zal de bouw daarvan tot grofweg eind 2024 in beslag nemen. Vanzelfsprekend dienen daarvoor nog tal van uitvoeringskeuzes te worden gemaakt en velen daarvan worden in dit masterplan beschreven, maar de hoofdlijnen van de 3e fase zijn in nauwe afstemming met de Goudse gemeenteraad vastgesteld en in uitvoering.

De planperiode 2022 – 2034 waar dit masterplan zich primair op richt is daarmee bovenal de periode waarin aansluitend op de 3e fase, de 2e helft van Westergouwe vorm zal krijgen en zal worden gerealiseerd. Zoals wordt uitgewerkt in het volgende hoofdstuk tekenen zich nu reeds tal van maatschappelijke opgaven af waar het project Westergouwe op zal moeten anticiperen om adequaat om te kunnen gaan met de opgaven en uitdagingen van morgen.

Westergouwe heeft tot nu toe steeds – ver voordat dit nieuwswaardig werd – een voortrekkersrol gespeeld in het omgaan met de groeiende wateropgave door haar unieke watersysteem en met haar oplossingen om het wonen in de laagste polder van Nederland veilig te houden. Telkens zijn daarbij innovatieve en toekomstgerichte oplossingen gevonden voor de uitdagingen. In diezelfde geest van toekomstgerichtheid en innovatie zullen we blijven bouwen aan een wijk die Toekomstbestendig is door het project zorgvuldig uit te lijnen op de opgaven en uitdagingen van vandaag en morgen.

Naast een goed ontwerp en innovatieve technieken is er echter meer nodig om een toekomstbestendige stad of wijk te bouwen. Niet alles is vooraf te voorzien, niet op alles kan vooraf worden geanticipeerd. Een toekomstbestendige stad of wijk moet ook een stootje kunnen hebben, moet kunnen meebuigen met wijzigende omstandigheden en onverwachtse uitdagingen of veranderingen. Een toekomstbestendige stad of wijk moet daarom ook Veerkrachtig zijn en dat betekent o.a. ook een robuuste en inclusieve samenleving. Een samenleving waar mensen elkaar kennen en ‘iets met elkaar hebben’, een samenleving waar mensen voor elkaar opkomen als het nodig is, een samenleving waar mensen verantwoordelijkheid voelen voor het gezamenlijke, niet alleen het individuele. Hoe groter de opgaven en de uitdagingen, hoe onvoorspelbaarder de veranderingen, des te belangrijker veerkracht is.

Westergouwe 2.0: Toekomstbestendig en Veerkrachtig !

2 MAATSCHAPPELIJKE UITDAGINGEN (2022-2034)

Niet alles in het leven is te voorzien, en wat wel wordt voorzien ontwikkelt zich in de praktijk zelden zoals vooraf gedacht. Dit is zeker het geval voor trends en ontwikkelingen met een (inter)nationale of globale oorsprong die vaak grillig en onvoorspelbaar zijn. Daar komt bij dat niet iedere trend of ontwikkeling die zich aandient van blijvende betekenis is. Desondanks dienen zich anno 2021 een aantal maatschappelijke uitdagingen aan die dermate structureel en ingrijpend zijn dat we er genoegzaam vanuit kunnen gaan dat deze in hoge mate de context zullen bepalen waarbinnen Westergouwe zich in de planperiode 2022 – 2034 zal ontwikkelen.

Klimaatcrisis

Wereldwijde heeft zich een klimaatcrisis afgetekend met consequenties voor ons dagelijks leven die sneller merkbaar worden en ingrijpender zijn dan ooit gedacht. De opwarming van de aarde dreigt onomkeerbare gevolgen te hebben voor het leven op aarde tenzij concreet en krachtdadig wordt ingegrepen. Door de ligging in een laaggelegen rivierendelta is ons land extra kwetsbaar voor de gevolgen hiervan. Zonder drastische beperking van de CO2 uitstoot en zonder een omslag in ons denken en gedrag waarmee een overbelasting van het globale ecosysteem wordt voorkomen, zullen zijn de consequenties potentieel desastreus.

Een opgave van grote omvang maar tegelijkertijd toch ook weer klein omdat iedereen op individuele schaal een steentje bij zal moeten dragen en met consequenties geconfronteerd zal worden. Het is dan ook veilig aan te nemen dat de klimaatcrisis in al zijn verschijningsvormen een voortdurende terugkerend thema zal zijn gedurende de planperiode 2022 – 2034 waarin de 2e helft van Westergouwe wordt gerealiseerd.

Wooncrisis

Een andere opgave die zich vandaag de dag opdringt en die bepalend zal zijn voor de richting waarin Westergouwe zich in de planperiode 2022 – 2034 zal ontwikkelen is de huidige wooncrisis. Vanzelfsprekend zijn spanningen en knelpunten op de woningmarkt niet nieuw en lagen die in veel opzichten ook al ten grondslag aan de keuze in 2005 om Westergouwe te gaan ontwikkelen. Maar de (veelal kwalitatieve) knelpunten in de woningmarkt van 2005 zijn inmiddels uitgegroeid tot een wooncrisis die de woningmarkt geheel dreigt te ontwrichten.

Het grote tekort aan woningen en het nagenoeg onbetaalbaar worden van de woningvoorraad voor grote groepen woningzoekenden kan daarnaast gevoelens oproepen van uitsluiting en een gebrek aan toekomstperspectief. Een bijdrage leveren aan het oplossen van de huidige wooncrisis is ontegenzeggelijk één van de grootse opgaven gedurende de planperiode 2022 – 2034 waarin de 2e helft van Westergouwe wordt gerealiseerd.

Technologische ontwikkelingen

Ogenschijnlijk minder urgent dan de klimaatcrisis en de wooncrisis maar daarom niet minder ingrijpend, zijn de gevolgen van de elkaar in rap tempo opvolgende technologische ontwikkelingen. In het bijzonder de veranderingen die deze met zich meebrengen voor de wijze waarop we met elkaar samenleven en communiceren, waar en hoe we elkaar ontmoeten, hoe we winkelen en recreëren, en wat we van onze woningen en onze woonomgeving verwachten. Sinds het oorspronkelijke masterplan uit 2005 hebben technologische ontwikkelingen tot fundamentele veranderingen geleid in de verwachtingen die mensen hebben van hun stad of wijk, wat ze verwachten van het huis waarin ze wonen, het gebruik dat ze willen maken van de buitenruimte, de voorzieningen die ze verwachten etc. En er is geen aanleiding te veronderstellen dat het einde van deze technologische ontwikkelingen en de daarmee gepaard gaande veranderingen in onze gedragspatronen in zicht is. Kortom; de technologische ontwikkelingen hebben een grote invloed op de waardering van bewoners voor datgene wat we in Westergouwe bouwen en realiseren. Dit zal in de planperiode (2022 - 2034) voortdurend aandacht en scherpte vragen om ervan verzekerd te zijn dat Westergouwe een toekomstbestendige wijk wordt.

Mobiliteit

Een huis is waar je woont, en waar je woont is je thuis. Maar waar je woont is niet persé de plek waar je werkt, of waar je recreëert of winkelt, of waar vrienden en familie wonen. De keuze hoe en waar je woont is onlosmakelijk verbonden met je mobiliteitsbehoefte en de vraag voor welke dingen je je verplaatst en hoe je je verplaatst.

Mede onder invloed van snelle ontwikkelingen op terreinen als E-commerce, thuiswerken en deel-mobiliteit is het aannemelijk dat er in de planperiode 2022 – 2034 grote veranderingen zullen optreden in ons mobiliteitsgedrag en de maatschappelijke opvattingen dienaangaande. Gevoegd bij de noodzaak efficiënt om te gaan met de beschikbare ruimte om de grote behoefte aan woningen te ledigen en de overbelasting van ons ecosysteem terug te dringen, zal Westergouwe krachtig en overtuigend moeten anticiperen op ontwikkelingen in de mobiliteitsbehoefte en het mobiliteitsgedrag in de planperiode 2022 – 2034.

Eigenaarschap

De hiervoor geschetste maatschappelijke ontwikkelingen vormen stuk voor stuk aanzienlijke uitdagingen voor Westergouwe. Bovendien grijpen al deze uitdagingen op elkaar in waardoor zij geen van allen effectief aangepakt kunnen worden als ze niet in onderlinge samenhang worden beschouwd. In zekere zin is een situatie ontstaan waarin we allemaal 'in hetzelfde schuitje zitten' en we onderling afhankelijk zijn van een gedrag- en mentaliteitsverandering bij onszelf én de ander. Een situatie waarin we allemaal een duit in het zakje zullen moeten doen en waarin niet naar één enkele partij gekeken kan worden voor een antwoord op de uitdagingen.

'Eigenaarschap' staat dan ook centraal in de aanpak van de maatschappelijke uitdagingen waar Westergouwe in de planperiode 2022 – 2034 mee geconfronteerd zal worden. Wie voelt zich 'eigenaar' van deze opgaven en hoe krijgen we het voor elkaar dat iedere individuele koper of bewoners zich realiseert en accepteert dat ook hij/zij met keuzes en consequenties geconfronteerd wordt? Hoe verbind je kleine maar soms ook grote consequenties voor kopers en bewoners met een groter verhaal over de aanpak van majeure maatschappelijke opgaven?

Hiervoor is een integrerend en verbindend 'verhaal' over de onderling samenhang tussen deze maatschappelijke ontwikkelingen, onmisbaar. Een verhaal dat consistent wordt uitgedragen door de initiatiefnemers van Westergouwe en aan de hand waarvan voortdurend opnieuw wordt uitgelegd hoe het grotere verhaal doorwerkt in keuzes en maatregelen die bewoners raken. Zonder dat zal een gevoel van eigenaarschap al gauw ontbreken en daarmee het draagvlak voor maatregelen, keuzes en wijzigingen in het individuele gedrag van bewoners.

Daarmee wordt niet beoogd te suggereren dat veranderingen uitsluitend tot stand komen door ze van bovenaf op te leggen. Integendeel; er zijn talrijke voorbeelden te geven van krachtige positieve trends of maatschappelijke ontwikkelingen die als vanzelf ontstaan. Zo is bijvoorbeeld de snelle opmars van elektrische voertuigen en de positieve impact daarvan op het milieu grotendeels ontstaan zonder centrale regie en zijn talrijke duurzaamheidsmaatregelen in de bouw doorgevoerd zonder die van bovenaf af te dwingen.

Een integrerend en verbindend 'verhaal' zal flexibel moeten zijn en moeten meebuigen met de ontwikkelingen en trends zoals ze zich aftekenen om ze te kunnen naar de grote uitdagingen en het gezamenlijke eigenaarschap daarvan. Voortdurende aandacht voor communicatie, draagvlak en eigenaarschap vormt zodoende een op zichzelf staande opgave in de planperiode 2022 – 2034.

Masterplan Westergouwe 2.0 als integratiekader

Het voorliggende masterplan vervult een integrerende rol voor veel wat hiervoor is benoemd. Tegen de achtergrond van de beschreven maatschappelijke opgaven biedt dit masterplan een ruimtelijk kader waarmee Westergouwe in de planperiode 2022 – 2034 een significante bijdrage kan leveren aan deze opgaven.

Maar de gemeente Gouda en de VOF Westergouwe die tezamen de initiatiefnemers van het project Westergouwe vormen beschikken over meer instrumenten om een bijdrage te leveren aan de genoemde opgaven dan het vaststellen van het ruimtelijke kader alleen.

De gemeente en haar medewerkers die dagelijks bezig zijn met het bepalen van beleid en regelgeving, vergunningverlening, handhaving en toezicht. De talrijke maatschappelijke- en sociale instellingen die de gemeente direct of indirect faciliteert en ondersteunt. De projectontwikkelaars, woningcorporaties, makelaars en bouwbedrijven die dagelijks aan Westergouwe tekenen, rekenen en bouwen. De medewerkers van het Projectbureau Westergouwe die dagelijks aan Westergouwe werken. Al deze partijen tezamen hebben een grote invloed op de mate waarin Westergouwe uiteindelijk succesvol zal zijn en een bijdrage zal leveren aan de opgaven en uitdagingen in de planperiode 2022 – 2034. Voor al deze partijen ambieert dit masterplan een integrerend kader te zijn en een 'groter verhaal' te bieden dat de genoemde partijen en individuen inspireert en een heldere stip op de horizon vormt om hun inspanningen en bijdragen op te richten en uit te lijnen.

3 Ambities Westergouwe 2.0 (2024 - 2034)

In dit hoofdstuk wordt uitgewerkt hoe de grote maatschappelijke opgaven uit het vorige hoofdstuk neerdalen in het ruimtelijke plan voor Westergouwe, hoe we die opgaven verbinden met het ruimtelijke plan voor Westergouwe en welke concrete ambities en doelstellingen we eraan koppelen. Dit doen we door de grote maatschappelijke opgaven uit het vorige hoofdstuk te vertalen naar concrete ambities en doelstellingen op de thema's: Samenleving, Bouwprogramma, Openbaar gebied en Mobiliteit. Per thema wordt in sub-paragrafen steeds ingegaan op verschillende ambities en doelstellingen die samen de basis leggen voor een toekomstbestendige en veerkrachtige wijk.

In hoofdstuk 4 komen vervolgens de ruimtelijke structurerende elementen in Westergouwe aan de orde die samen het ruimtelijke raamwerk vormen waarbinnen al deze ambities en doelstellingen op een integrale manier worden samengebracht.

3.1 Samenleving

3.1.1 Een gedifferentieerde wijk

Wij werken aan Westergouwe met het doel er een levendige, weerbare en krachtige wijk van te maken. Het is onze overtuiging dat hiervoor een gemêleerde samenleving noodzakelijk is en dat deze alleen kan ontstaan uitgaande van differentiatie. Differentiatie speelt op meerdere niveaus een belangrijke rol.

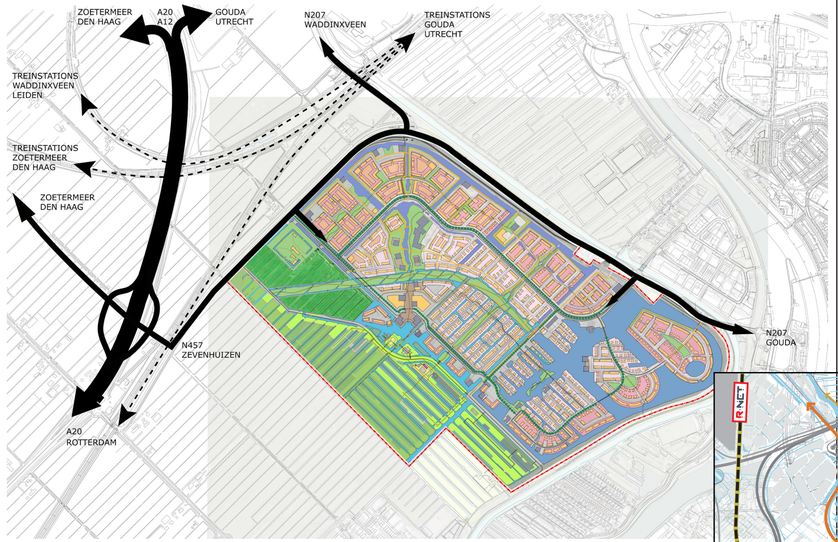
Differentiatie van het woningaanbod
We bouwen Westergouwe voor een brede groep inwoners, waarbij we ons er natuurlijk voor inzetten om het woningaanbod bereikbaar te houden. We willen een gedifferentieerde wijk met voor elk wat wils. Van mooie, riant gelegen koopwoningen in het hogere segment, tot betaalbare rijwoningen voor jonge gezinnen, vrije sector huurwoningen, seniorenwoningen en sociale huurwoningen.
Differentiatie in woonmilieus:
Vanuit de overtuiging dat niet alleen de eigen woning ervoor zorgt dat je je ergens thuis voelt, maar evenzeer de buurt waar in je woont, streven we in Westergouwe naar een rijkheid aan verschillende woonmilieus. Allemaal met een eigen karakter, een eigen sfeer.
Differentiatie in functie:
Het belang van differentiatie in Westergouwe beperkt zich niet alleen tot de woonmilieus en de woningen. Het gaat er uiteindelijk om dat mensen de mogelijkheid krijgen zich te ontplooien en zich thuis te voelen. In Westergouwe wordt er daarom veel ruimte gereserveerd voor de realisatie van winkels, horeca, onderwijs-, sport- en welzijnsvoorzieningen, en voor het creëren van ontmoetingsmogelijkheden in de openbare ruimte.

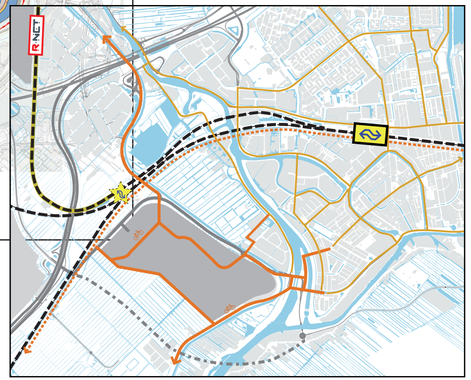
3.1.2 Een inclusieve wijk

Een inclusieve wijk is een duurzame en krachtige wijk. Een wijk die functioneert als betrokken samenleving waarin er naar je wordt omgekeken en waar je elkaar helpt of je nu oud bent of jong, vitaal of zorgbehoevend bent. Een inclusieve wijk kun je niet ontwerpen, die moet groeien, maar we kunnen wel de optimale voorwaarden scheppen. Dit doen we op verschillende manieren:

- Verbinden en ontmoeten: Door een goed doordacht netwerk aan te leggen van verbonden fiets- en wandelroutes op buurt en wijkniveau, ieder met voldoende rustpunten en spelaanleidingen, om te zorgen dat bewoners elkaar makkelijk kunnen ontmoeten.
- Toegankelijkheid en sociale veiligheid: Toegankelijkheid en sociale veiligheid is een belangrijke voorwaarde om te kunnen meedoen. Iedereen moet gelegenheid hebben om zich, overal, op een veilige manier door Westergouwe te kunnen bewegen. Daarom worden stedenbouwkundige deeluitwerkingen vanaf WG-III expliciet getoetst op deze onderwerpen.
- Bewonersparticipatie: Door in te zetten op bewonersparticipatie en het actief stimuleren en ondersteunen van de opbouw van sociale cohesie. We doen dit door vanuit het Projectbureau Westergouwe bewonersinitiatieven actief te ondersteunen en uit te bouwen, en actief op zoek te gaan naar geïnteresseerden om mee te denken over de toekomst van Westergouwe, de inrichting van sport- en spelaanleidingen, en bewoners in contact te brengen met elkaar via onze Joinby-community app.
- Synergie: Door alle voorzieningen in de wijk samen te laten komen op één centrale plek in de wijk waar zodoende een bruisende plek ontstaat om te winkelen, naar school te gaan, te recreëren, te werken en elkaar te ontmoeten.
  - Belangrijk om in dit kader te benoemen, is dat ervoor wordt gekozen om één omvangrijk scholencluster te realiseren voor heel Westergouwe. In dit scholencluster worden de drie scholen, een kinderopvang, een sportzaal en een kinderbibliotheek samengebracht onder één dak. Het scholencluster wordt, als onderdeel van WG-III, op een prachtige centrale plek gerealiseerd aan de autoluwe hoofdgroenstructuur van de wijk. Door de koppeling van functies, de bijzondere ligging en de nabijheid van andere voorzieningen, zal het scholencluster binnen de wijk gaan fungeren als een zeer belangrijke plek voor samenkomst en ontmoeting.

De aansluiting van Westergouwe op de Provincialeweg en de A20

Aansluiting Westergouwe op regionale fietsroutes

3.1.3 Een gezonde en beweegvriendelijke wijk

We willen Westergouwe zo inrichten dat er een gezonde en beweegvriendelijke leefomgeving ontstaat, waar we mensen verleiden te bewegen en elkaar te ontmoeten. Dit wordt des te belangrijker naarmate thuiswerken steeds meer ingeburgerd raakt en we meer aangewezen zijn op de directe woonomgeving. Dit betekent dat we veel ruimte reserveren voor aantrekkelijke wandelroutes door het groen en voor brede vrijliggende fietspaden door de hele wijk. Door de belangrijke voorzieningen in de wijk optimaal aan te laten sluiten op het netwerk van wandel- en fietspaden stimuleren we bewoners om de auto zo veel mogelijk te laten staan. In de nadere stedenbouwkundige uitwerkingen is het de ambitie om aan te sluiten op 27 ontwerpprincipes voor een beweegvriendelijke omgeving van Kenniscentrum sport & bewegen.

Bij een gezonde en beweegvriendelijke wijk hoort ook dat we het autogebruik en autobezit willen temperen. We willen minder auto's in het straatbeeld, zodat er aantrekkelijke woonbuurten ontstaan en het ook in de eigen woonbuurt prettig wandelen en fietsen is.

De ambitie voor een gezonde en beweegvriendelijke wijk is ook terug te zien in de hoofdontsluitingswegen van Westergouwe. Hierin gaan we uit van smalle rijbanen voor het autoverkeer en van momenten van vertraging, bijvoorbeeld bij het centrum. Op deze manier voorkomen we sluipverkeer door Westergouwe heen en zorgen we ervoor dat er rustig door de wijk wordt gereden zodat er veilig door de wijk kan worden gewandeld en gefietst.

Bij een gezonde en beweegvriendelijke wijk horen uitstekende buitensport- en speelvoorzieningen. In Westergouwe 2.0 wordt er daarom ingezet op een rijk pallet aan speel- en sportaanleidingen voor alle leeftijden. De speelvoorzieningen in Westergouwe zijn afgestemd op verschillende leeftijdscategorieën. Met veilige, kleinschalige speelplekken voor kleuters in de woonbuurtjes en grotere, uitdagende, speelaanleidingen voor de schoolkinderen en jongeren, veelal gelegen in de hoofd groenstructuur.
Sport in de buitenruimte wordt op verschillende manieren gestimuleerd. Zo wordt er bijvoorbeeld een fitnessbaan in de GroenBlauwe zone gerealiseerd en in de BAL-zone een plek voor calisthenics en een sportvoorziening voor senioren. Ook worden verschillende wandel/hardlooproutes door en rondom de wijk aangelegd.

Bij het scholencluster komen spelen en sporten voor alle leeftijden op een mooie manier samen in de zogenaamde 'skills garden', waarin een veelheid aan sport- en spelaanleidingen worden samengebracht op één plek. Ook wordt als onderdeel van het scholencluster een binnensportvoorziening (sportzaal) gerealiseerd die ook buiten de schooltijden beschikbaar is om in te sporten.

3.1.4 Een goed bereikbare en verbonden wijk

Goede bereikbaarheid zorgt voor een omgeving waar ondernemers zich graag vestigen en waar mensen willen wonen, werken en recreëren. Goede bereikbaarheid zorgt ook voor verbondenheid met de stad Gouda maar ook met werk, familie en vrienden.
In Westergouwe kijken we altijd over de grenzen van de wijk zelf om de bereikbaarheid steeds verder te verbeteren:

- We zetten ons in voor goede aansluitingen op het regionale fietsnetwerk met verbindingen richting Rotterdam, naar Waddinxveen en natuurlijk naar de binnenstad van Gouda. Op dit moment is er een fietsverbinding richting de binnenstad van Gouda. Deze voert over het Sluizeneiland. We onderzoeken de mogelijkheid voor een veel directere verbinding door vanaf de huidige rotonde 't Weegje een fietspad te realiseren dat met de spoorlijn mee over de Gouwe loopt en direct uitkomt bij het centraal station. Door deze verbinding ontstaat de mogelijkheid voor bewoners van Westergouwe om binnen een paar minuten naar het station te fietsen, wat een enorme impuls kan zijn voor het gebruik van het openbaar vervoer.
- De huidige inrichting van de Provincialeweg is groot punt van zorg. De doorstroming laat te wensen over, wat ervoor zorgt dat bewoners van Westergouwe in de ochtend en in de avond in de file moeten staan om de wijk uit en in te rijden. Om deze situatie aan te pakken worden de huidige rotondes (bij 't Weegje en bij de Voltaweg) omgebouwd naar kruispunten met verkeerslichten. Ook wordt de N457 verbreed naar twee keer twee rijbanen.
- In Westergouwe wordt openbaar vervoer aangeboden in de vorm van een busverbinding met de binnenstad van Gouda. Het is de bedoeling dat de bus uiteindelijk met een lus door heel Westergouwe heen gaat rijden zodat de bus voor alle bewoners makkelijk te bereiken is.
- Gouda blijft zich inzetten voor een station Gouweknoop waarbij de voorkeur uitgaat naar een station op de lijn Gouda-Rotterdam. Thans is er onvoldoende capaciteit om een extra station in te passen op deze lijn. De kans is daarom groot dat dit station er pas komt na gereedkomen van Westergouwe. In de hoofdopzet van Westergouwe 2.0 wordt rekening gehouden met een toekomstige aansluiting op het station middels een ruimtereservering tussen de twee woonmilieus die aansluiten op de N457. Deze ruimtereservering maakt het mogelijk om op deze plek een verbinding te realiseren tussen de Burgemeester van Dijkesingel en

een station, onder de N457 door.

3.1.5 Vooroplopen in deelmobiliteit

In Westergouwe willen we een voortrekkersrol spelen in het aanbieden van deelmobiliteit. Door technologische ontwikkelingen neemt deelmobiliteit steeds verder toe en we willen dit proces aanjagen. Deelmobiliteit zorgt voor een efficiënter gebruik van auto's en draagt daardoor bij aan het energie-neutraler maken van de wijk. Daarnaast zorgt deelmobiliteit voor een afnemende behoefte aan parkeerplaatsen, wat de ruimtelijke kwaliteit van de woonomgeving ten goede komt. De openbare ruimte kan hierdoor autoluwer worden gemaakt en meer in het teken komen te staan van bewegen en ontmoeten, wat belangrijk is vanuit de doelstelling van Westergouwe een veerkrachtige wijk te maken.

Om de ontwikkelingen op het terrein van mobiliteit integraal aan te pakken zullen we een 'Masterplan deelmobiliteit' opstellen waarin we onze langjarige visie op mobiliteit in Westergouwe verder zullen uitwerken.

3.2 Bouwprogramma

3.2.1 Een bereikbaar en divers woningaanbod

Een veerkrachtige samenleving is een veelkleurige samenleving waarin niemand wordt uitgesloten en waar doelgroepen met een verschillende achtergrond terecht kunnen. Daar hoort zowel een kwalitatief hoogstaand woningaanbod bij, als ook een bereikbaar woningaanbod.

Een belangrijke doelstelling achter Westergouwe 2.0 is om Westergouwe bereikbaar te houden voor de Gouwenaar. Hiermee wordt duidelijk een andere weg ingeslagen dan eerder voorzien in het Masterplan 2005, waarin nog met name werd uitgegaan van de doorstroomvraag naar relatief duurdere woningen.

In de nog te realiseren delen van Westergouwe stellen wij ons ten doel om 20% sociale woningen te bouwen, aanzienlijk meer dan de gemiddeld 11% voor heel Westergouwe waar in het masterplan uit 2005 vanuit werd gegaan. Ook zullen we ons in de komende fases, net als in WG-III, inspannen voor voldoende aanbod aan betaalbare koopwoningen, vrije sector huurwoningen en seniorenwoningen. Daarnaast zal er in Westergouwe ook ruimte worden gemaakt voor tien woonwagens.

3.2.2 Doelgroepen

De ambitie is om in Westergouwe woonruimte te bieden aan een brede groep bewoners. Of het nu gaat over ouderen, startende gezinnen of alleenstaanden. Hierbij is uitgangspunt om goed aan te sluiten op demografische en maatschappelijke ontwikkelingen. Zo wonen mensen langer thuis, ook met een zorgindicatie, en worden huishoudens gemiddeld steeds kleiner. Hier wordt op geanticipeerd met een breed aanbod aan verschillende woningtypes met zeker ook aandacht voor woonvormen in combinatie met zorg.

3.2.3 Bouwprogramma na afronding 3e fase

In onze vooruitblik naar het toekomstige woonprogramma In Westergouwe staat het inspelen op de actuele en verwachte woonbehoefte voorop. Die behoeftes zijn gewijzigd ten opzichte van die waarop het masterplan uit 2005 inspeelde. Huishoudens worden gemiddeld genomen kleiner en ouderen weten in toenemende mate hun weg te vinden naar Westergouwe. De behoefte aan kleinere en andere woningen dan in 2005 verondersteld, is manifest geworden. Daar waar in het masterplan uit 2005 de klemtoon nog lag op het toevoegen aan Gouda van een relatief duur programma met overwegend (ca.75%) eengezinswoningen, wordt nu gestreefd naar het leveren van een bredere bijdrage aan de Goudse woningbehoefte.

Aansluitend bij ontwikkelingen in de lokale- en regionale woningmarkt zoals o.a. in kaart gebracht in recent woningbehoefte- en marktonderzoek, zijn de kavels van grondgebonden woningen in Westergouwe de afgelopen jaren geleidelijk gemiddeld kleiner geworden. Dit omdat minder vrijstaande woningen en tweekappers zijn gebouwd dan oorspronkelijk verwacht en juist meer en compactere rijwoningen. Bovendien wordt op dit moment op basis van behoefteonderzoeken uitgegaan van een aanzienlijk groter aandeel meergezinswoningen (ca.45%) versus eengezinswoningen (ca.55%) dan in de oorspronkelijke plannen uit 2005.

Deze programmatische verschuiving heeft vanzelfsprekend gevolgen voor het totaal aantal te realiseren woningen. Voor de 2e helft van Westergouwe, die grofweg vanaf eind 2024 wordt gerealiseerd, wordt naar huidige inzichten gedacht aan een totaal van ca. 2.160 woningen, die indicatief en voorlopig als volgt zijn gesegmenteerd en gedifferentieerd in de navolgende categorieën:

- **Vrije sector_koop/huur_duur ca. 35%**
  - *Alle 2^1 kap, geschakelde en vrijstaande woningen*
  - *Zelfbouwkavels*
  - *Rijwoningen (incl. seniorenwoningen) >140 m2 GBO*
  - *Appartementen >100 m2 GBO*
- **Vrije sector_koop/huur_middelduur ca. 40%**
  - *Rijwoningen (incl. seniorenwoningen) >115 m2 en <140 m2 GBO*
  - *Koop appartementen >70 m2 GBO en <100 m2 GBO*
  - *Vrije sector huurappartementen <100 m2 GBO*
- **Vrije sector_koop/huur_goedkoop ca. 5%**
  - *Rijwoningen (incl. seniorenwoningen) <115 m2 GBO*
  - *Appartementen <70 m2 GBO*
  - *Gereguleerde middenhuur*
- **Sociaal huur ca. 20%**

De stedenbouwkundige verkenningen die ten grondslag liggen aan de indicatieve ruimtelijke verbeeldingen in het onderhavige masterplan, zijn gebaseerd op dit indicatieve programma. Dit programma staat daarmee echter niet bij voorbaat vast, zoals dat evenmin het geval was in het masterplan uit 2005.

In toekomstige stedenbouwkundige deelplannen zal worden bepaald hoe het indicatieve programma exact wordt uitgewerkt en welke wijzigingen, bijvoorbeeld door wijzigende behoeften, nodig zijn. Daarbij moet tevens per deelplan vast komen te staan dat het programma leidt tot een blijvend haalbaar plan. Vooralsnog zijn de gehanteerde percentages richtinggevend voor de verdere uitwerking. Voor de realisatie van de sociale huurwoningen hebben de initiatiefnemers een nieuw uitgangspunt vastgelegd (dit was 10% en wordt nu 20%) en afspraken gemaakt onder welke nadere condities dit bereikt moet worden. Het percentage van 20% sociale huurwoningen voor de tweede helft van Westergouwe is grofweg een verdubbeling van het aandeel sociale huurwoningen ten opzichte van het masterplan uit 2005. Westergouwe speelt hiermee in op de actuele wooncrisis en levert een substantiële bijdrage aan de aanpak daarvan.

Daarenboven streven de initiatiefnemers van Westergouwe naar een toename van het programma goedkope huur- en koopwoningen (incl. gereguleerde middenhuur), om recht te doen aan de urgentie van de wooncrisis. Dit sluit tevens aan bij de wens van de Provincie Zuid-Holland om in sub-urbane gebiedsontwikkelingen zuinig om te gaan met de beschikbare grond en te streven naar een meer stedelijk dan extensief karakter. Vanzelfsprekend moet de financiële haalbaarheid van het in een stedenbouwkundige (deel)uitwerking op te nemen programma per fase blijken uit een objectief gevalideerd financieel rekenmodel.

Ongeacht de exacte toekomstige uitwerking van het woningprogramma zal het waarborgen van de ruime opzet van Westergouwe met veel groene en blauwe ruimtes, voorop staan. Dit laat echter onverlet dat overwogen kan worden lagere parkeernormen te hanteren en optimaal in te spelen op het mobiliteitsprofiel van Westergouwe (zie §3.4), met de inzet van deelmobiliteit als flankerende maatregel. Daarmee kan het programma goedkope huur- en koopwoningen mogelijk worden vergroot middels substitutie van parkeerplaatsen zonder dat dit ten koste gaat van openbaar groen en water.

Vooruitlopend hierop wordt in de volgende paragraaf vooruitgekeken naar de mogelijkheden voor toename van het programma goedkope huur- en koopwoningen door toepassing van o.a. lagere parkeernormen.

3.2.4 Woningaantallen

In het basisscenario (indicatief programma, zie §3.2.3) voor de periode 2024 – 2034 dat uitgaat van een totaal woningaantal van ca. 4.060 woningen zijn de basisparkeernormen gehanteerd zoals de Goudse gemeenteraad deze heeft vastgesteld voor WG-III. Indien in de genoemde periode een verlaging van de parkeernormen mogelijk is, hetzij doordat het gebruik van deelmobiliteit toeneemt, hetzij doordat het gemiddelde autobezit terugloopt, dan wel om andere (beleidsmatige) redenen, dan ontstaat in theorie ruimte om een groter aantal woningen te realiseren.

Uit een eerste globale verkenning blijkt dat een afname van de basisparkeernorm mogelijk kan leiden tot een substantiële toename van het programma goedkope huur- en koopwoningen. Afhankelijk van het exacte scenario dat alsdan wordt gekozen zou het totaal aantal woningen in Westergouwe daarmee kunnen toenemen tot circa 4.270 woningen.*

Indien daarnaast – met behoud van het open, en groene en blauwe karakter van Westergouwe – een beperkte verschuiving van openbaar gebied naar uitgeefbaar gebied wordt overwogen, zou een verdere toename van het programma goedkope huur- en koopwoningen kunnen worden gerealiseerd waarbij het totale aantal woningen in Westergouwe zou uitkomen op circa 4.440 woningen.*

Bij het vorengaande moet worden benadrukt dat deze verkenningen uitsluitend ruimtegebruik betreffen en dat thans nog geen uitspraak kan worden gedaan omtrent onder meer de financiële haalbaarheid van een dergelijke toename van het programma goedkope huur- en koopwoningen. Inzet van de initiatiefnemers van Westergouwe is evenwel om een mogelijk toekomstige toename van het woningaantal boven het aantal dat is opgenomen in het basisscenario dat ten grondslag ligt aan de indicatieve ruimtelijke verbeeldingen in het onderhavige masterplan, ten goede te laten komen aan een toename van het programma goedkope huur- en koopwoningen.

*Het huidige bestemmingsplan Westergouwe maakt de realisatie mogelijk van 4.000 woningen. In de aanstaande herziening van het bestemmingsplan Westergouwe uit 2010 zullen wij de gewenste uitbreiding van het aantal woningen planologisch verwerken en uitgaan van een maximum van in totaal ca. 4.540 * woningen in Westergouwe. Dit zorgt voor flexibiliteit om in de toekomst het aandeel goedkope vrije sector huur- en koopwoningen (incl. gereguleerde middenhuurwoningen) te laten toenemen, maar ook om – als die behoefte zou ontstaan – bijvoorbeeld een intramuraal zorgprogramma te kunnen accommoderen.*

** Genoemde aantallen hebben betrekking op het plangebied Westergouwe excl. de voormalige gronden Bouwinvest (thans Novaform).*

3.2.5 Een rijk voorzieningenniveau

Westergouwe wordt een deel van Gouda, een nieuw stuk stad. Daar hoort een zelfbewuste uitstraling bij met een gemêleerde bevolkingssamenstelling en zeker ook een serieus voorzieningenniveau. Vanuit deze ambitie heeft Westergouwe een gedaanteverwisseling ondergaan van een woonwijk in de polder naar een echte meer stadse wijk. Dit komt tot uitdrukking in de toename van het aantal woningen . Maar zeker ook in het voorzieningenniveau.

In Westergouwe worden alle voorzieningen samengebundeld op een centrale plek in de wijk. Hiermee zorgen we ervoor dat er een bruisend en levendig centrum ontstaat voor de wijk. Dit is essentieel voor goed voorzieningenniveau, zeker in tijden waarin steeds meer bij mensen thuis wordt bezorgd.

De GroenBlauwe zone is ingericht als natuur en recreatief gebied. Het recreatieve beperkt zich vooralsnog tot een natuurspeelplaats en een netwerk van wandelpaden. Zeker ook door de ligging van het levendige en bruisende centrum van Westergouwe tegen de GroenBlauwe zone aan, ontstaan er kansen om de recreatieve functie op te waarderen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een horecapaviljoen en aan de verhuur van kano's. Ook is er in de GroenBlauwe zone ruimte te over voor het inpassen van grotere sportvoorzieningen.

3.2.6 Woonmilieus met een menselijke schaal

In Westergouwe komen uiteindelijk ongeveer 11.000 mensen te wonen. Het wordt daarmee een aanzienlijke wijk, waarbij het natuurlijk van belang is dat iedereen zich er thuis gaat voelen. Het thuis voelen gaat over veel verschillende aspecten, maar zeker ook over de mogelijkheid je te kunnen verhouden tot het geheel van de wijk. De woonmilieus waaruit de wijk is opgebouwd, spelen hierin een belangrijke rol. Deze moeten niet te groot zijn, want dan worden ze te anoniem, maar ook niet te klein, want dan worden ze te onbeduidend in relatie tot het geheel van Westergouwe. Ook van belang is dat verschillende woonmilieus eigenheid hebben, waar je trots op kan zijn en dat ze niet inwisselbaar zijn.

3.2.7 Duurzaam bouwen

Om de resultaten van het klimaatakkoord van Parijs en het Energieakkoord te behalen, zullen de komende jaren door iedereen zeer grote inspanningen moeten worden verricht. Voor Westergouwe betekent dit op de eerste plaats dat we uitgaan van energieneutrale woningen.
Daarnaast gaan de partijen zich ervoor inzetten om stap voor stap de bouwketen zelf te verduurzamen om deze uiteindelijk CO2- neutraal en circulair te maken.

Natuurlijke oevers bij achtertuinen

3.3 Openbaar gebied

3.3.1 Het tegengaan van droogte en van hittestress

Langdurige droogte is schadelijk voor het milieu. Door de hitte daalt de waterstand in de bodem, waardoor planten afsterven en dieren en insecten niet genoeg te eten hebben. Daarnaast krijgen we door langdurige hitte te maken met hittestress voor mens en dier.
Om lange periodes van hitte en droogte het hoofd te kunnen bieden nemen we in Westergouwe ambitieuze en verregaande maatregelen om water zo lang mogelijk vast te houden in de bodem, om daarmee de waterstand altijd op peil te kunnen houden. We doen dit onder andere door het afkoppelen van regenwater en het infiltreren van regenwater in de bodem zoals door het deels toepassen van waterdoorlatende verharding. Met de afdeling beheer wordt bezien wat de beste manier is om waterdoorlatende verharding uit te voeren. De belangrijkste knop waar we aan draaien is het reserveren van voldoende ruimte voor openbaar groen en het zorgen voor ruimtelijke spreiding van dit groen in de wijk. Groen geeft namelijk verkoeling en zorgt er daarnaast voor dat regenwater wordt opgevangen.
Vanaf het eerste begin was het al de ambitie om van Westergouwe een groene wijk te maken, maar we gaan hier nu nog veel verder mee. In het Masterplan van 2005 werd uitgegaan van minimaal 10% openbaar groen, in Westergouwe 2.0 gaan we uit van maar liefst 19% openbaar groen! En dat is inclusief de delen van Westergouwe die al zijn gerealiseerd en exclusief de GroenBLauwe zone. Een enorme toename dus waarmee Westergouwe de nieuwe standaard zet voor klimaatrobuuste gebiedsontwikkelingen in Nederland.
Hittestress is in toenemende mate een probleem in Nederland. Onderzoek wijst uit dat steden significant warmer zijn dan het omringende platteland. Vooral 's nachts blijft het langer warm. 's Avonds kan het verschil oplopen tot 12 °C. Hoge temperaturen kunnen een negatieve invloed hebben op het milieu en de levenskwaliteit. Met de significante toename in het oppervlak aan en spreiding van openbaar groen zijn in Westergouwe de ideale condities aanwezig om hittestress effectief tegen te gaan.

Westergouwe bestaat voor circa 50% uit uitgeefbaar gebied. Voor een optimale infiltratie van regenwater in de bodem en voor het tegengaan van hittestress is het daarom ook van belang dat tuinen groen worden ingericht. Dit gaat niet vanzelf, meer dan eens worden tuinen grotendeels betegeld. De partijen onderkennen het grote belang voor groene tuinen en gaan zich actief inzetten om verharding in tuinen terug te dringen.

3.3.2 Kwaliteit oppervlaktewater

Als gevolg van zeespiegelstijging en hogere waterpeilen in onze rivieren krijgen we steeds meer te maken met kweldruk in de Zuidplaspolder. Door de toename van kwel komt de waterkwaliteit in de Zuidplaspolder steeds meer onder druk te staan. Dit effect wordt nog eens versterkt door het proces van bodemdalingen en het in reactie daarop steeds verder verlagen van het agrarische waterpeil om zodoende de polder droog en bruikbaar te houden voor de boeren. Hierdoor wordt de kweldruk nog verder verhoogd.

In Westergouwe hebben we nu al te maken met de gevolgen van kwel. Door het creëren van gebieden met een hoger waterpeil en het vasthouden van het schone regenwater is de waterkwaliteit in Westergouwe veel beter dan in de rest van de Zuidplaspolder, de waterkwaliteit is echter nog optimaal. Om de waterkwaliteit verder te verbeteren, zetten we in Westergouwe 2.0, in samenspraak met het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) vol in op het verder versterken van het zuiverend vermogen van het watersysteem. Op deze manier leggen we een robuuste basis waar de wijk in de toekomst mee uit de voeten kan. We doen dit door substantiële lengtes aan natuurvriendelijke oevers toe te voegen, deze oevers hebben namelijk een waterzuiverende werking.

De gemeente Gouda en het HHSK hebben afgesproken om in de nieuwe opzet in de eerste helft van 2022 te bestendigen in een geactualiseerd waterhuishoudkundig plan.

In de nieuwe opzet is er in het middelste en het laagste peilgebied ruime potentie aanwezig om openbare natuurlijke oevers te realiseren. In het hoogste peilgebied zal het ook nodig zijn om een deel van de uitgeefbare oevers natuurvriendelijk uit te voeren.

Bij de verdere uitwerking van de deelgebieden is het van belang om de oevers met zorg te ontwerpen zodat deze goed bereikbaar blijven en te onderhouden zijn door de gemeente. In de geschetste opzet zijn er in het laagste en het hoogste peilgebied relatief veel smalle sloten getekend met aan beide zijden achtertuinen. Met de afdeling beheer van de gemeente zal bepaald worden welke uitgangspunten gehanteerd moeten worden om deze sloten door de gemeente te kunnen laten onderhouden. In gevallen waar hier niet aan voldaan (kan) worden zullen de natuurvriendelijke oevers zo nodig uitgegeven worden waarmee de verantwoordelijkheid voor het beheer bij de bewoners komt te liggen.

Door de afdeling beheer zijn inmiddels uitgangspunten en randvoorwaarden aangeleverd voor watergangen en oevers. Deze uitgangspunten zullen als kader dienen bij de uitwerking van stedenbouwkundige plannen en zullen bij besluitvorming in de Stuurgroep Westergouwe als kader voor de verdere uitwerking worden vastgesteld.

3.3.3 Een Klimaatrobuuste openbare ruimte

Westergouwe heeft een zeer robuust watersysteem. Om dit systeem nog robuuster te maken hebben we besloten om vanaf WG-II een aantal maatregelen door te voeren in de uitwerking van de openbare ruimte, als onderdeel van het 'Nieuwe Normaal' van Westergouwe. Zo worden parkeerplaatsen uitgevoerd met waterdoorlatende verharding, hemelwaterafvoeren uitgevoerd in een groter dan gebruikelijke diameter en bij straten is het uitgangspunt dat water waar mogelijk wordt afgevoerd via bermen in plaats van via straatriolering. Het grote voordeel van deze maatregelen is dat water in de bodem zijgt en niet direct in de watergangen terecht komt. Dit verbetert de waterkwaliteit en vergroot de bergingscapaciteit van het watersysteem als geheel, waardoor (nog) meer ruimte overblijft om extreme regenval op te vangen.

3.3.4 Een wijk met een rijk dieren- en plantenleven - Natuurinclusief bouwen

Door jarenlange intensieve landbouw in de Zuidplaspolder is een monocultuur ontstaan met een zeer arme biodiversiteit. Het water zit te vol met nutriënten en de flora is zeer eenzijdig met als gevolg dat er maar in beperkte mate dieren en insecten leven. Biodiversiteit is de basis van al het leven. De achteruitgang van de natuur heeft grote gevolgen voor ons allemaal. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om de biodiversiteit in Westergouwe en in de GroenBlauwe zone maximaal te bevorderen. Dit doen we in het openbare gebied maar we beseffen ook dat maatregelen op uitgeefbaar gebied een grote bijdragen kunnen leveren. Daarom spannen de partijen zich in om in de nog volgende fases meer maatregelen van de grond te krijgen in privétuinen en op gebouwen op het vlak van natuurinclusief bouwen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan voorschrijven van de volgende maatregelen:

- Het minimaal voor de helft groen uitvoeren van achtertuinen.
- Het enkel nog uitgaan van groene erfafscheidingen.
- Het uitvoeren van bijgebouwen met groene daken, zoals garages en bergingen.
- Het structureel meenemen van nestgelegenheden voor vogels in gebouwen.

Door de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging KNNV is een checklist opgesteld met veertig punten voor een duurzame natuurinclusieve leefomgeving. De gemeente Gouda heeft zich ten doel gesteld om bij de scholencluster ten minste de helft van deze punten te realiseren.

Vanaf de tweede fase van Westergouwe implementeren we de volgende basismaatregelen in het openbare gebied:

- We kiezen voor streekeigen bomen, heesters en kruiden die in verschillende seizoenen bloeien. Dit levert een aantrekkelijk seizoenbeeld op en is bovendien goed voor het insectenleven in de wijk.
- - In de straten kiezen we voor een gevarieerd assortiment aan bomen. Dit zorgt voor het vergroten van de biodiversiteit en maakt de kans op boomziektes kleiner doordat gelijke bomen nooit direct naast elkaar staan.
- De groenvakken worden extensief beheerd en ingezaaid met kruidenmengsels. In de bermen van de hoofdontsluitingswegen worden soorten geplant die aantrekkelijk zijn voor bijen.
- De BAL-zone richten we in met insectrijke vegetatie die het gebied aantrekkelijk maakt voor dwergvleermuizen en scholeksters. De vegetatie bestaat uit bloemrijke grasmengsels en opgaande, inheemse, struiken en bomen.
- In de BAL-zone realiseren we foerageerplekken, paarplaatsen en winterverblijven voor dwergvleermuizen.

3.3.5 Convenant Klimaatadaptief bouwen en NL-Greenlabel

In Westergouwe streven de partijen er naar om de wijk maximaal klimaatadaptief en natuur inclusief in te richten. In paragraaf 3.3.3 en 3.3.4 wordt ingegaan op enkele van de maatregelen die sinds de tweede fase van Westergouwe worden doorgevoerd in de inrichting van de openbare ruimte. Daarnaast wordt in paragraaf 3.3.4. ingegaan op maatregelen in privétuinen en op gebouwen waar de partijen zich voor inspannen.

Het streven naar een maximaal klimaat adaptieve en natuur inclusieve wijk is een continu proces waarin we ons steeds afvragen hoe we Westergouwe nog duurzamer, meer ecologisch en natuurvriendelijker kunnen maken.Ter onderstreping van de ambities onderschrijven de partijen het Convenant Klimaatadaptief bouwen in Zuid Holland. In het Convenant trekken overheden en marktpartijen samen op om lopende en nieuwe gebiedsontwikkelingen meetbaar klimaatadaptief te maken. Het overkoepelende doel is het verminderen van wateroverlast, hittestress, droogte en bodemdaling en het vergroten van de biodiversiteit.

De geformuleerde ambities ten aanzien van duurzaamheid in de buitenruimte, of het nu gaat om het openbare gebied of de privétuinen, zijn omvangrijk en divers en in de praktijk doen we al heel erg veel goed. Om

het overzicht te houden op de ambities en te zorgen voor concrete implementatie en borging op de langere termijn melden de partijen Westergouwe aan bij NL-Greenlabel. Het doel hierbij is om het hoogste NL-gebiedslabel te behalen.

Uit een eerste screening van WG-III door NL-Greenlabel blijkt dat WG-III een NL-Gebiedslabel B haalt. Dit is een hoge score waar we trost op mogen zijn. Voor een label A moet met name meer aandacht uitgaan naar het borgen van het beheer van de openbare ruimte.

3.3.6 Het beleefbare archeologische/cultureel erfgoed van Westergouwe (geef de historie van Westergouwe door)

Archeologisch erfgoed

In Westergouwe is waardevol archeologisch erfgoed van nationaal niveau aanwezig dat we willen delen met, en doorgeven aan toekomstige generaties. Niet alleen vanuit de zorgplicht voor dat erfgoed maar ook omdat dit een beleefbaar en verbindend verhaal (erfgoedparticipatie) vormt wat bijdraagt aan de identiteit en het inclusieve karakter van de wijk. Erfgoed brengt mensen samen en zorgt ervoor dat de omgeving, die snel verandert, vertrouwd blijft.

Zo'n 8500 jaar geleden lag Westergouwe in een moerassig gebied met veel open water, een delta van kleine riviertakken en kleine bosschages. Van deze periode, de Midden-Steentijd, zijn in Nederland nog maar zeer weinig vindplaatsen van menselijke bewoning bekend. Maar het natuurlijke gebied van Westergouwe, zo blijkt uit het uitgevoerde archeologische onderzoek van de afgelopen jaren, was voor de mens een zeer aantrekkelijk landschap om te jagen en te vissen.

Aan de hand van archeologisch onderzoek is tijdens de voorbereiding van de eerste fase van Westergouwe een goed geconserveerde archeologische vindplaats ontdekt met mogelijk een menselijk graf van ca. 5500 voor Chr. Met inspanning van alle betrokkenen is deze vindplaats fysiek behouden onder de vijver aan de IJsseloogwal. Hiermee is deze plek duurzaam veiliggesteld voor de toekomst.

Daarnaast zijn in het nog te ontwikkelen westelijk deel van Westergouwe (Westergouwe-IV) nog meer potentiele archeologische vindplaatsen ontdekt. Naar één daarvan is in 2021 nader onderzoek gedaan wat bevestigt dat het een grote en goed geconserveerde prehistorische vindplaats betreft. Naar de andere twee zal eveneens verder onderzoek moeten worden verricht.

Gouda-Westergouwe beschikt hiermee over een zeer goed geconserveerd prehistorisch landschap uit de Midden- en Vroege Steentijd. Daar willen we uiteraard zorgvuldig mee omgaan. De vindplaatsen binnen de scope van dit Masterplan zullen de komende tijd nader onderzocht worden, waarna besluitvorming over de omgang en inpassing zal plaatsvinden.

Bovengronds cultureel erfgoed

In WG-IV ligt een rijksmonument, een voor Goudse begrippen hoog-monumentale boerderij met bijgebouwen die ca. 1850 langs de ringdijk werd gebouwd in de meest noordelijke hoek van de Zuidplaspolder, nadat deze in 1834 werd drooggelegd. Deze ringdijk vormt een belangrijk historisch lint, waarlangs ook aan de noordoostzijde nog enkele boerderijen behouden zijn gebleven. Op het terrein van deze boerderij ligt ook één van de hierboven genoemde archeologische vindplaatsen.
De boerderij is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een kop-romp-type, die evenals andere boerderijtypen in de tweede helft van de 19de eeuw in de Zuidplaspolder werden gebouwd.
Planologisch is veiliggesteld dat een belangrijk stuk terrein bij de boerderij wordt vrij gehouden van bebouwing waarmee tegemoet wordt gekomen aan de voor deze monumentale boerderij gewenste boerderijbiotoop.

Ingepaste archelogische vindplaats onder de vijver aan de IJsseloogwal op Eiland I en potentieel zoekgebied archeologische vindplaatsen in het westelijke deel van Westergouwe.

3.4 Mobiliteit

Zoals reeds aangestipt in hoofdstuk 2 is de plek waar je woont niet persé de plek waar je ook werkt, of waar je recreëert of winkelt, of waar vrienden en familie wonen. Wonen is dus altijd tevens verbonden met het vraagstuk hoe en waar naartoe je je wilt kunnen verplaatsen en hoe de mogelijkheden daartoe er uitzien op de plaats waar je kiest te wonen.

Iedere locatie heeft zodoende zijn eigen mobiliteitsprofiel dat inzicht geeft in wijze waarop die specifieke locatie verschillende type verplaatsingen faciliteert en in welke mate. Het mobiliteitsprofiel is enerzijds een bruikbaar instrument om te kiezen welke vervoersmodaliteiten versterking verdienen, anderzijds kan het mobiliteitsprofiel ook benut worden om prioriteiten te stellen en zich te onderscheiden van andere locaties door een specifiek mobiliteitsprofiel te kiezen en uit te dragen in de wetenschap dat geen enkele locatie alles voor iedereen kan bieden.

We spreken van een gelaagd mobiliteitsprofiel omdat verschillende typen vervoersbewegingen worden onderscheiden die vanwege hun toenemende vervoersafstanden als concentrische cirkels rond de locatie liggen.

Het gelaagd mobiliteitsprofiel is weergegeven in het diagram op deze pagina. Afhankelijk van de afstand of bestemming wordt bepaald welk vervoersmiddel de beste keuze is. Dit is vertaald in vier concentrische cirkels; in en om het huis, in en om Westergouwe, bovenlokaal en werk, vrienden en familie.

De wijk wordt ingericht op dit gelaagd mobiliteitsprofiel. Dat betekent dat Westergouwe, daar waar mogelijk, autoluw wordt ingericht. Hierdoor is het voor de korte afstanden fijn om te wandelen of de fiets te gebruiken. De auto is slechts te gast.
Om fietsen ook aantrekkelijk te maken komen er goede aansluitingen op de bestaande regionale wandel- en fietsnetwerken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een nieuwe fietsverbinding tussen Westergouwe en Station Gouda, parallel aan het spoor tussen Rotterdam en Gouda. Hierdoor wordt het gemakkelijker om naar het station te fietsen en om daar de trein te pakken. Maar ook andere bovenlokale verblijfsplekken, zoals de binnenstad of de natuur rond Westergouwe zijn op deze manier goed te voet of per fiets te bereiken.
Voor langere afstanden is Westergouwe goed ontsloten voor autoverkeer, maar ook per trein. Via de directe aantakking op de A20 en op de Moordrechtboog zijn de steden Den Haag, Rotterdam en Utrecht makkelijk te bereiken. Het regionale verkeersnetwerk zorgt voor goede verbindingen met meer nabij gelegen steden en dorpen.

Met een (deel)fiets ben je bovendien snel op station Gouda. Hier vandaan kun je directe treinen nemen naar Den Haag, Rotterdam en Utrecht. En kun je gemakkelijk verder reizen door heel Nederland en daarbuiten. Doordat korte afstanden makkelijker met bijvoorbeeld de fiets of lopend afgelegd kunnen worden, en een goede fietsinfrastructuur naar station Gouda wordt gerealiseerd is de auto voor veel verplaatsingen niet nodig. Voor de incidentele keren dat een huishouden meer dan één auto nodig heeft zijn er deelauto's.

Samenvattend is er dus voor elke afstand en bestemming een goede mix van vervoersmodaliteiten beschikbaar. Voor de korte afstand is de wijk gericht op wandelen en fietsen. Deelmobiliteit maakt het makkelijk om iets langere afstanden of incidentele verplaatsingen ook deels fietsend af te leggen. De nadruk ligt bovendien op autogebruik, en niet op autobezit, waardoor de parkeernorm in de wijk laag kan blijven. Dit komt ten goede aan een prettig woon- en leefklimaat.
Voor langere afstanden, zoals naar familie, vrienden of werk is de auto of de trein een goede optie.
Het gelaagd mobiliteitsprofiel wordt gekoppeld aan een 'Masterplan deelmobiliteit' met als doel om in de hele wijk deelauto's te kunnen aanbieden. Goed denkbaar is dat ook andere deelvervoersmiddelen beschikbaar komen zoals bijvoorbeeld speed pedelecs en elektrische scooters. Daarnaast is het van belang om directe snelfietsverbindingen te realiseren richting het station van Gouda en van een, bij Westergouwe halterende, HOV-lijn tussen Rotterdam en Gouda.

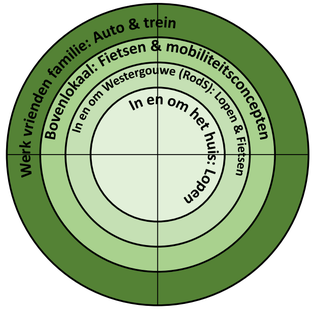

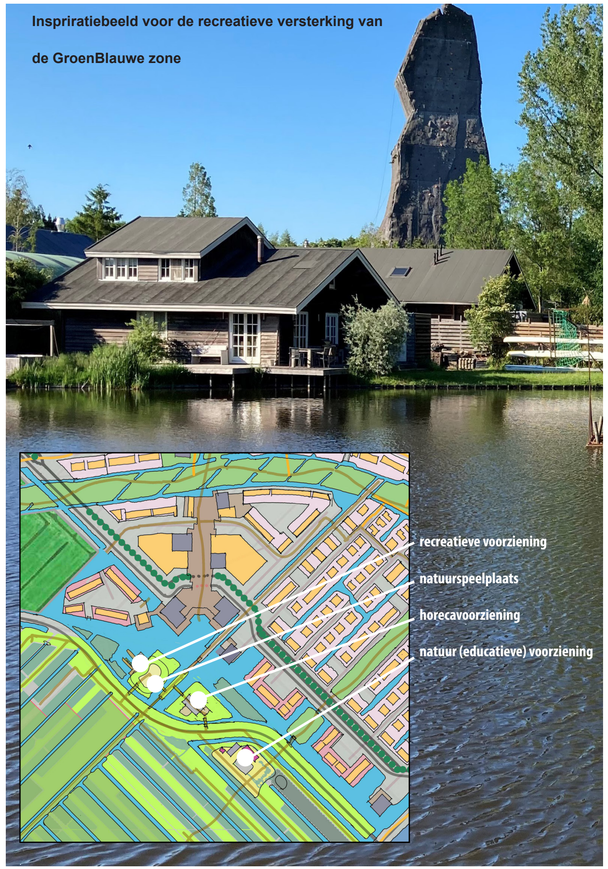
Diagram van het gelaagde mobiliteitsprofiel van Westergouwe

3.5 Recreatie

Aantrekkelijke recreatieve voorzieningen in en om het huis spelen een belangrijke rol in het afnemen van de autoafhankelijkheid. Bewoners zullen immers minder geneigd zijn om de auto te pakken naarmate er meer mogelijkheden in- en om het huis zijn om te recreëren. In het kader van Westergouwe 2.0 wordt sterk ingezet op het verder activeren van de recreatieve waarde van de GroenBlauwe zone. Dit gebeurt door aansluitend op het centrum, het bestaande fietspad te verleggen. Hierdoor ontstaat een open ruimte waarin de relatie tussen het centrum en de GroenBlauwe zone verregaand kan worden verbijzonderd. Dit sluit ook goed aan op de doelstellingen van de provinciale RodS (Recreatie om de Stad) subsidie die in het verleden is verstrekt voor de aanleg van de GroenBlauwe zone.

Een grote waterpartij vormt de schakel tussen het centrum en de GroenBlauwe zone. Aan de zijde van het centrum ontstaat ruimte voor een balkon met horecavoorzieningen waar bewoners kunnen genieten van het mooie uitzicht en van de ondergaande zon.
Aan de zijde van de GroenBlauwe zone ontstaat op een vanzelfsprekende manier ruimte voor het toevoegen van een recreatieve voorziening (bijv. kanoverhuur), een horecavoorziening en bijvoorbeeld een natuur(educatieve) voorziening. Wat dat laatste betreft kan bijv. gedacht worden aan een schaapskooi voor de 'eigen' schaapskudde die Westergouwe nu al heeft en die delen begraast van de BAL-zone en de GroenBlauwe zone die machinaal moeilijk te onderhouden zijn. Een schaapskooi zou een vanzelfsprekend onderdeel van een natuur(educatieve) voorziening kunnen zijn. Maar er kan bijvoorbeeld ook gedacht worden aan een Urban Garden.

Daarnaast hebben onder andere de Wateralliantie Gouda en het Watersportverbonden al eerder in zowel Zuidplas als Gouda aandacht gevraagd voor het doorvaarbaar maken van de Zuidplaspolder. Zo zouden wellicht (kano)verbindingen gerealiseerd kunnen worden tussen het Vijfde Dorp en Westergouwe. Deze ambitie wordt vanuit Westergouwe ondersteund. Het mogelijk maken van een kanoverhuur moet in dit licht worden gezien.

Impressie van de GroenBlauwe zone met aansluitend op het centrumgebied van Westergouwe een aangepaste invulling met meer ruimte voor recreatieve functies zoals bijvoorbeeld een kanoverhuur.

De plannen om de GroenBlauwe zone verder te activeren zijn positief ontvangen door het college van de gemeente Zuidplas. In de komende maanden zullen de gemeente Gouda en gemeente Zuidplas hun ambities voor de GroenBlauwe zone verder uitwerken in een Intentieovereenkomst, zo mogelijk gevolgd door een Addendum op de bestaande Bestuursovereenkomst tussen Zuidplas, Provincie en Gouda m.b.t. de GroenBlauwe zone. Hierbij wordt ook de wens van de gemeente Zuidplas meegenomen om de GroenBlauwe zone beter bereikbaar te maken vanaf de zijde van Moordrecht, middels een fietsverbinding parallel aan de Tweede Moordrechtse Tocht (a) en een wandelpad in het verlengde van het boerenpad (b). Deze twee verbindingen zijn indicatief weergegeven in de impressie op pagina 28.

Door de Groenalliantie Midden-Holland wordt in de komende jaren gewerkt aan het verder versterken van de recreatieve waarde van de Oostpolder. Ook deze ontwikkeling is zeer van belang voor Westergouwe. Met de voorgenomen snel-fietsverbinding tussen Gouda en Rotterdam komt er een tweede mogelijkheid voor langzaam verkeer om vanuit Westergouwe de Oostpolder te bereiken: via de Voltaweg en ter hoogte van het spoor. Er ontstaat hierdoor de mogelijkheid voor een rondje om te wandelen of fietsen door de Oostpolder.

Conceptuele weergave Westergouwe met in het midden de Polderkamer met daarom heen de stevige omranding. De omranding verschilt per windrichting van karakter: in het oosten de koppen van de drie eilanden, in het noorden en westen de stadse woonmilieus in aansluiting op de Provincialeweg en in het zuiden de stevige maar ook transparante invulling met compacte wooncusters.

4 Stedenbouwkundige hoofdopzet

De stedenbouwkundige hoofdopzet van Westergouwe wordt bepaald door verschillende lagen die samen een integraal en samenhangend raamwerk vormen. Dit raamwerk zorgt voor de 'lange lijn' binnen het plan. Dit hoofdstuk gaat in op deze structurerende stedenbouwkundige hoofdopzet van plan . Het beschrijft de grotere stedenbouwkundige eenheden en de bijzondere elementen die in het plan zijn opgenomen. Het hoofdstuk sluit af met een korte kenschets per van de woonmilieus.

4.1 Polderkamer in het midden met een stevige rand eromheen

De BAL-zone en de aansluitende groene assen die daarop aansluiten geven Westergouwe een groen hart. Rondom dit groene hart liggen meer 'landelijke' woonmilieus met relatief lage dichtheden en een informele gevarieerde bebouwingsopzet. Dit groene hart en de aangrenzende woonmilieus vormen tezamen de 'Polderkamer'. De Polderkamer wordt begrensd door de hoofdontsluitingsweg die als een doorlopende lus rond de Polderkamer loopt en de verschillende woonmilieus binnen én buiten de Polderkamer ontsluit. Het bijzondere aan de Polderkamer is dat de natuur altijd nabij is, je loopt zo het groen in. Het groene hart van de Polderkamer is een wandelgebied waar auto's niet kunnen komen. Aan de buitenkant van de hoofdontsluitingsweg liggen de woonmilieus met een meer stads karakter. Aan de oostzijde zijn dit de koppen van de drie eilanden, aan de noord- en westzijde zijn dit de woonmilieus die aansluiten op Provincialeweg en aan de zuidzijde zijn dit de woonmilieus die grenzen aan de GroenBlauwe zone. Op deze manier ontstaat een opzet met een open structuur aan de binnenkant, de Polderkamer, en een stevige meer stadse omranding.

Voor de stevige omranding die aansluit op de GroenBlauwe zone zijn in het kader van dit masterplan twee varianten uitgewerkt. In de latere stedenbouwkundige uitwerking van dit deel van Westergouwe zal een keuze worden gemaakt voor één van beide uitwerkingsrichtingen. Het verschil tussen beide varianten zit in de manier waarop de GroenBlauwe zone beleefbaar wordt gemaakt vanuit Westergouwe.

In de variant die in deze bundel gebruikt wordt als basistekening 'variant A' wordt er gekozen voor een zuidelijkere ligging van de Hoofdontsluitingsweg. Hierdoor is de ruimte tussen de hoofdontsluitingsweg en de GroenBlauwe zone beperkter. Doordat er in de tussenruimte wordt gekozen voor compacte bebouwingsclusters afgewisseld met grote waterpartijen wordt de nabijheid van de GroenBlauwe zone centraal gesteld als kwaliteit voor de bewoners van de compacte bebouwingsclusters maar zeker ook voor het verkeer dat over de hoofdontsluitingsweg komt. Tussen de bebouwingsclusters door zie je namelijk steeds de GroenBlauwe zone. In zekere zin worden in variant twee kwaliteiten verenigd: de compacte bebouwingsclusters geven op een zelfbewuste manier vorm aan de zuidelijke omranding. Tegelijkertijd is er transparantie tussen de clusters door waardoor de kwaliteit van de polder de wijk wordt ingetrokken.

In variant 'B' ligt de hoofdontsluitingsweg noordelijker waardoor de ruimte tussen de GroenBlauwe zone en de hoofdontsluitingsweg dieper is. In deze variant is er sprake van een meer gesloten bebouwingsstructuur waardoor het uitzicht op de GroenBlauwe zone zich beperkt tot de uiterste rand van de wijk en de hoofdontsluitingsweg meer het karakter krijgt van een laan, vergelijkbaar met de Burgemeester van Dijkesingel ter hoogte van WG-II.

Variant A: Zuidelijkere ligging hoofdontsluitingsweg in combinatie met compacte bebouwingscluster waardoor de kwaliteit van de GroenBlauwe zone Westergouwe in wordt getrokken.

Variant B: Noordelijkere ligging hoofdontsluitingsweg met dichtere bebouwingstructuur in de omranding.

4.2 Hoogteaccenten

Hoogte accenten hebben meerdere functies: Ze zijn belangrijk voor de oriëntatie in de wijk, ze markeren deelgebieden, begeleiden zichtlijnen en zorgen voor verbijzonderingen en afwisseling in bouwmassa's.

De hoogte accenten in Westergouwe zijn onder te verdelen in drie categorieën:

Rood:

Hoogte accenten ter begeleiding van de noordelijke en oostelijke rand van de wijk. De accenten zorgen voor afwisseling en ritme in de bebouwing die uitkijkt over de Provincialeweg. Door de accenten ontstaat een spel van straatwanden afgewisseld met woontorens met veelal meer ruimte om zich heen. Er ontstaat hierdoor interactie en verbondenheid tussen Westergouwe en de Provincialeweg. De hoogteaccenten variëren in bouwhoogte van zes tot circa vijftien bouwlagen.

Blauw:

Dit zijn woontorens in het centrum en aan de groene 'diagonale' as. Samen geven ze in ruimtelijke zin vorm aan het centrumgebied van de wijk. De torens omarmen en begeleiden als het ware het plein in het centrum en parkruimte in de groene 'diagonale' as.

Paars:

Dit zijn doorgaans minder hoge accenten op verschillende plekken in de wijk. De accenten zorgen voor verbijzondering en oriëntatie in de wijk.

Van belang is dat de hoogteaccenten de hoofdopzet van de wijk weerspiegelen zodat er een logisch en vanzelfsprekend geheel ontstaat. Vandaar dat er rondom het centrumgebied de hoogteaccenten, gemiddeld genomen, het hoogste zullen zijn. Hiermee ontstaat een krachtig oriëntatiepunt dat vanuit overal in de wijk maar ook daarbuiten goed zichtbaar zal zijn.

4.3 Hoofdontsluitingsstructuur

Voor autoverkeer krijgt Westergouwe twee verbindingen met de Provincialeweg. De eerste hiervan is al gerealiseerd in de vorm van een rotonde op de N207 ter hoogte van de Voltaweg. De tweede verbinding wordt gerealiseerd direct ten noorden van de historische boerderij aan de N457 (Provincialeweg 38). Uiteindelijk zullen beide verbindingen worden uitgevoerd als kruispunten met verkeerslichten.

Westergouwe heeft een lusvormige hoofdontsluitingsweg. Het noordelijke deel van de lus (a) ontsluit de woonbuurten ten noorden van de BAL-leiding, het zuidelijke deel van de lus (b) ontsluit de woonbuurten ten zuiden van de BAL-leiding. In aanvulling hierop wordt parallel aan de Tweede Moordrechtse Tocht voorzien in een hoofdlontsluitingsweg die het noordelijke en het zuidelijke deel van de lus verbindt.

Het gedeelte van de noordelijke lus dat al is gerealiseerd, de Burgemeester van Dijkesingel, is ingericht met 50km/u wegen . De ambitie is om voor de nog te realiseren delen van de hoofdontsluitingsstructuur uit te gaan van 30km/u wegen. Hierdoor wordt oversteken makkelijker en de verkeersveiligheid en leefbaarheid verhoogd.

Op drie plekken kruist de hoofdontsluitingsweg met de BAL-zone:

- Tussen Eiland II en Eiland III.
- In het verlengde van de aansluiting op de N457.
- Parallel aan de tweede Moordrechtse Tocht.

Deze kruisingen worden alle uitgevoerd als brugconstructies.

Elke woonbuurt in Westergouwe heeft een directe verbinding met de hoofdontsluitingsweg zodat alle bewoners gemakkelijk de wijk uit kunnen rijden. Er zijn geen verbindingen voor autoverkeer tussen buurten onderling anders dan via de hoofdontsluitingsweg. Op deze manier wordt onnodig autoverkeer door de woonbuurten voorkomen.

In de hoofdontsluitingsweg wordt uitgegaan van smalle rijbanen. Ook worden er punten aangebracht waarin het verkeer bewust wordt vertraagd. Dit gebeurt ter plekke van het commerciële centrum en in de grote bocht van de Burgemeester van Dijkesingel. Door deze punten van vertraging zorgen we ervoor dat er rustig wordt gereden door de wijk zodat het voor fietsers en voetgangers veilig is om over te steken. Daarnaast ontmoedigen we hiermee sluitverkeer, vanaf de Provincialeweg, door de wijk heen.

4.4 Langzaam verkeersverbindingen

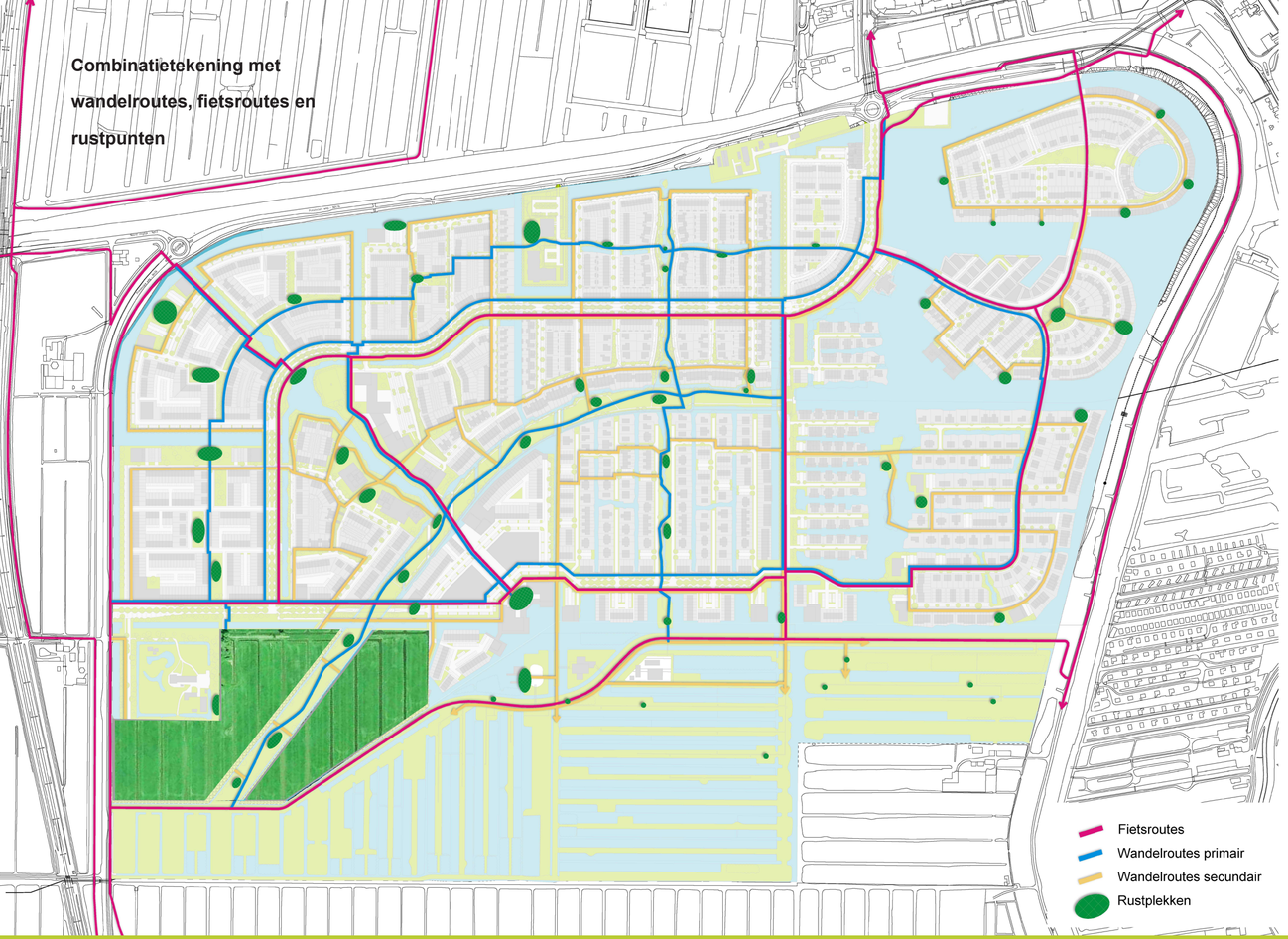
Er zijn veel verschillende manieren om door Westergouwe heen te wandelen. Er zijn natuurlijk wandelpaden meegenomen in de meeste straatprofielen en op veel plekken worden er verbindingen gemaakt tussen de wandelpaden in de straatprofielen en de wandelpaden in de hoofdgroenstructuur. Op deze manier ontstaat er een rijk en uitnodigend wandelnetwerk door Westergouwe heen.
Het groene raamwerk van Westergouwe, waarover meer in paragraaf 4.6.1, vormt een autoluw hart van de wijk. Hier doorheen ligt een aaneengesloten stelsel van wandelpaden die samen als het ware een traag netwerk vormen dat het mogelijk maakt om vanuit grote delen van de wijk naar het centrumgebied en het scholencluster toe te wandelen, zonder een auto tegen te komen.

De hoofdstructuur van het wandelnetwerk wordt gevormd door acht hoofd wandelverbindingen die samen met alle meer ondergeschikte wandelpaden het wandelnetwerk van Westergouwe vormen.

1. De wandelpaden die samenvallen met de hoofdontsluitingswegen.
2. De wandelpaden in de GroenBlauwe zone.
3. Informele wandelroute noord: Tussen de Burgemeester van Dijkesingel en de Provincialeweg loopt door de noordelijk gelegen woonbuurten een informele wandelroute. Deze wandelroute verbindt de eerder gememoreerde groene stepping stones. Om de wandelroute van buurt tot buurt te worden er op verschillende plekken langzaam verkeersbruggen gerealiseerd.
4. Informele wandelroute zuid: In het zuidelijke deel van Westergouwe loopt eveneens een informele wandelroute die de verschillende woonbuurten daar met elkaar verbindt. De route loopt van Eiland 3 tot het centrumgebied.
5. Het bestaande boerenpad wordt gehandhaafd als wandelverbinding tussen de BAL-zone en de Groen Blauwe zone. In samenspraak met de Gemeente Zuidplas wordt gekeken naar mogelijkheden om het boerenpad als langzaam verkeersverbinding verder door te trekken naar het zuiden om op deze manier een verbinding over de Vijfde Tocht mogelijk te maken met Moordrecht.
6. Wandelpad door de BAL-zone.
7. Wandelpad door de groene as (door het Polderpark).
8. Het wandel/fietspad door de diagonale groene as die als belangrijke verbindingsader dient naar het scholencluster en vanaf de noordelijke woonbuurten naar het centrum van de wijk.

Na gereed komen van de snel-fietsverbinding tussen Gouda en Rotterdam, parallel aan het spoor, ontstaat er een tweede mogelijkheid om vanuit Westergouwe de Oostpolder te bereiken. Er ontstaat hierdoor de mogelijkheid voor een rondje om door de Oostpolder, via de Voltaweg en de nieuwe verbinding bij het spoor.

Aan de hierboven genoemde hoofdverbindingen wordt op verschillende plekken voorzien in bankjes om uit te rusten of om elkaar te ontmoeten.

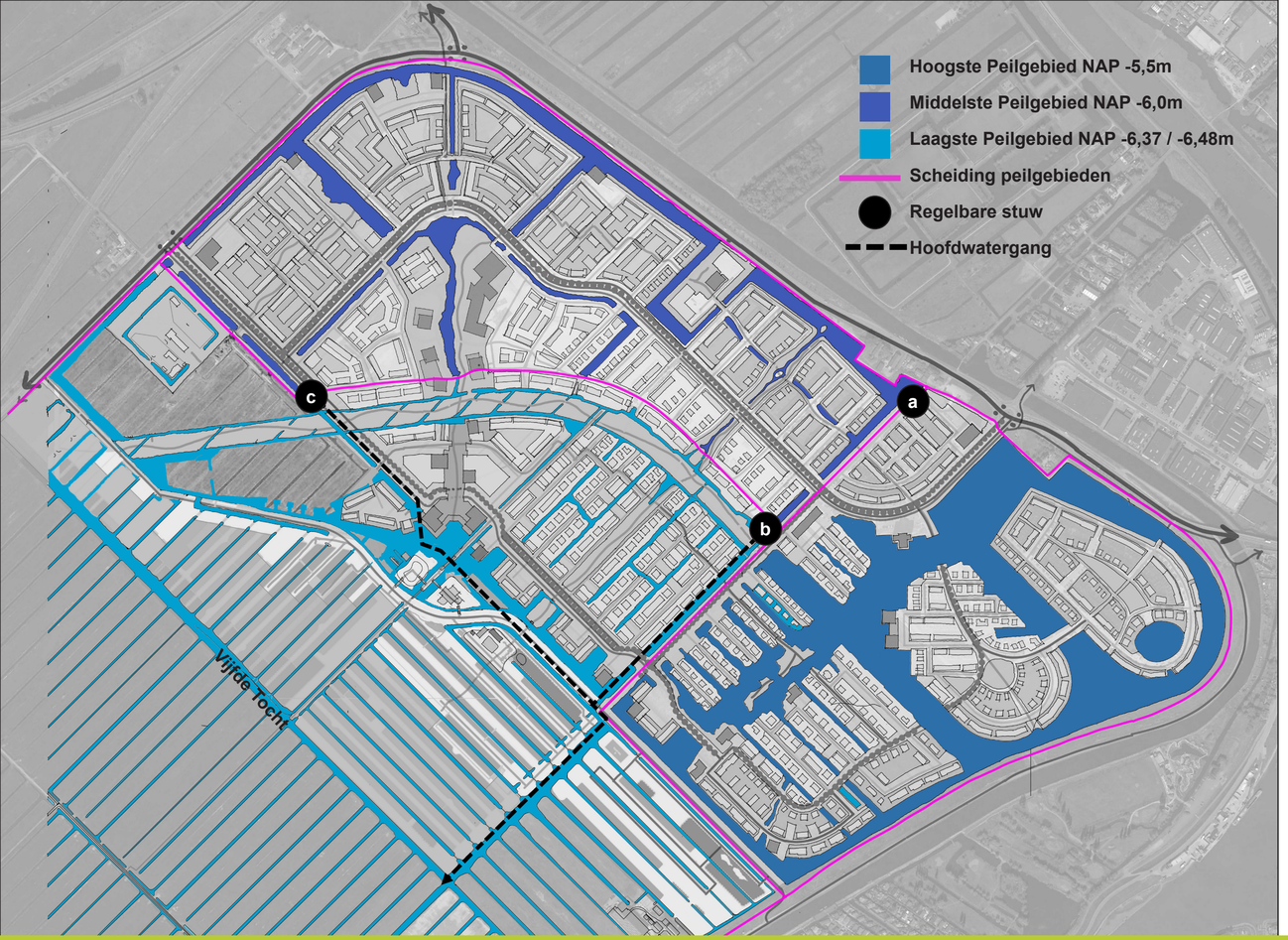
Hoofdfietsverbindingen

Met uitzondering van de drie eilanden is er in de hoofdontsluitingsweg overal een vrij liggend fietspad meegenomen. Daarnaast loopt een vrij liggend fietspad door de GroenBlauwe zone. Dit fietspad sluit terplekke van de Tweede Moordrechtse Tocht aan op het vrij liggende fietspad in de hoofdontsluitingsweg.
Op verschillende plekken wordt het fietsnetwerk van Westergouwe verbonden met het wijk overstijgende fietsnetwerk:

- Bij de huidige rotonde 't Weegje na wijziging in een kruising met verkeerslichten. Deze verbinding gaat aansluiten op de nog te realiseren snelfietsverbinding tussen Rotterdam en Gouda.
- Bij de twee aantakkingen van de hoofdontsluitingsweg op de N457.
- Bij Eiland 1 (verbinding met Oostringdijk).
- Bij de huidige aansluiting van de Burgemeester van Dijkesingel op de N207. Na wijziging in een kruising met verkeerslichten komt hier een verbinding voor fietsverkeer met de Voltaweg.
- Twee reeds gerealiseerde verbindingen van het fietspad in de GroenBlauwe zone.

Daarnaast wordt het wandelpad door de BAL-zone en het bestaande Boerenpad zo ingericht dat hier ook kan worden gefietst (fiets te gast) en wordt de verbinding door de diagonale groene as uitgevoerd als een wandelfietspad.

In de hoofdontsluitingsweg ten zuiden van de BAL-leiding ligt het vrij liggende fietspad consequent aan de zuidzijde van het profiel. De ambitie is om dit principe door te zetten richting de N457, waar het vrij liggende fietspad nu nog aan de noordzijde is aangegeven. In de nadere uitwerking zal dit, voor zover mogelijk, worden aangepast.

4.5 Blauw raamwerk

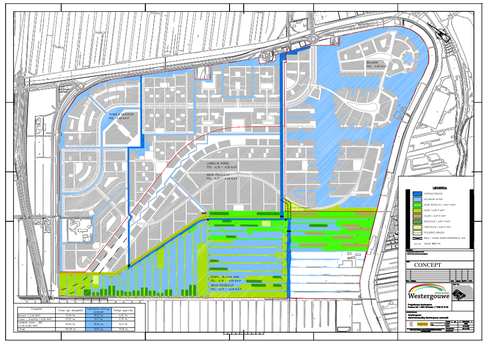
4.5.1 Waterhuishoudkundige opzet

Waterhuishoudkundig kent Westergouwe drie verschillende peilgebieden. Tussen het hoogste en het middelste peilgebied wordt een regelbare stuw aangebracht (a) waarmee de periode dat water wordt vastgehouden wordt bepaald, overtollig water uit de Westergouweplas kan worden afgevoerd via het middelste peilgebied én waarmee de omvangrijke waterberging van de plas kan worden ingezet om overtollig water vanuit het middelste peilgebied tijdelijk op te slaan. Tussen het middelste en het laagste peilgebied worden twee regelbare stuwen aangebracht (b en c) waarmee -wanneer er voldoende afvoercapaciteit in de Zuidplaspolder beschikbaar is- overtollig water vanuit het middelste peilgebied kan worden afgevoerd op het laagste peilgebied. Het laagste peilgebied is het agrarische peil van de Zuidplaspolder. De watergangen in dit deel van Westergouwe staan ook in directe verbinding met de watergangen in de GroenBlauwe zone en de rest van de Zuidplaspolder. Vanaf de regelbare stuwen b en c wordt een hoofd watergang gerealiseerd waarmee het water vanuit het middelste peilgebied wordt afgevoerd richting de Vijfde Tocht.

In de eerste fase van Westergouwe (WG-I) is besloten om de BAL-leiding in te passen. Deze inpassing heeft een andere indeling van de drie peilgebieden tot gevolg. Deze gewijzigde indeling is vastgelegd in het addendum waterhuishoudingsplan Westergouwe. In het addendum wordt er nog vanuit gegaan dat middelste peilgebied het gehele plangebied boven de BAL-zone en ten westen van de tweede Moordrechtse Tocht beslaat. In de nieuwe situatie is dit anders geworden, er wordt namelijk voor gekozen om het tweede peilgebied direct boven de historische boerderij op Provincialeweg 38 te begrenzen. Het middelste peilgebied is hierdoor kleiner geworden en het laagste peilgebied groter. Dit houdt in dat er minder bergingscapaciteit uit de Zuidplaspolder wordt onttrokken dan eerder gedacht waarmee een positieve bijdrage wordt geleverd in de klimaatrobuustheid van de Zuidplaspolder als geheel.

4.5.2 Waterkwaliteit

Uit onderzoeken die in de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden naar de ontwikkeling van de waterkwaliteit in de drie peilgebieden blijkt dat de waterkwaliteit met name in het hoogste peilgebied en het middelste peilgebied achter blijft bij eerdere verwachtingen. Dit komt doordat er veel meer kwel optreedt dan verwacht. In gesprekken hierover met het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) is de wens naar voren gekomen om de Westergouweplas anders in te richten dan eerder was voorzien in het addendum waterhuishoudingsplan om daarmee de waterkwaliteit te verbeteren.

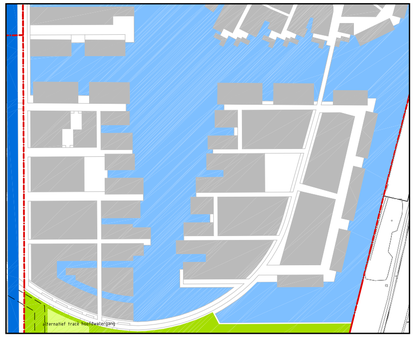
Tekening uit het addendum Waterhuishoudingsplan Westergouwe

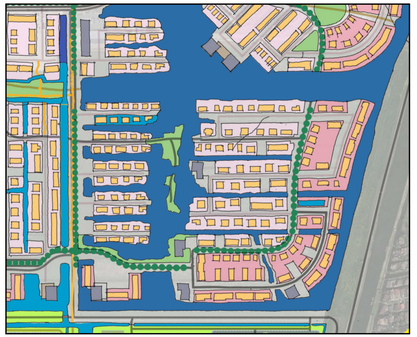
In het addendum wordt er voor de Westergouwe plas uitgegaan van circa 9,6 km aan oeverlengte (waarvan 50% natuurlijke oever). De wens is om de lengte aan natuurlijke oevers substantieel te verhogen om daarmee zuiverend vermogen toe te voegen aan de Westergouweplas. In dit nieuwe masterplan is aan deze wens gevolg gegeven door de inhammen (in het addendum) in de westelijke rand van Eiland 3 helemaal door het eiland heen te trekken in de vorm van sloten. Hierdoor ontstaat een opzet waarin Eiland 3 feitelijk bestaat uit een stelsel van lange landtongen in de Westergouweplas. Door deze wijziging neemt de oeverlengte toe met circa 30% (+ circa 2,9 km) en ontstaat er een robuuster slotenstructuur met een sterk waterkwaliteit verbeterend effect ten opzichte van de eerder voorziene opzet.
Het uitvoeren van Eiland 3 als een stelstel van lange landtongen met natuurlijke oevers kost ruimte en is in de civiele uitvoering kostbaarder dan een Eiland uit één stuk. Om deze extra kosten te compenseren wordt het oppervlak aan water in het hoogste peilgebied teruggebracht van 20,27 ha naar 18,69 ha.

Door uit te gaan van een hogere opzet van water in het hoogste peilgebied bij extreme regenval blijft het waterbergend vermogen gelijk.

In het laagste peilgebied werd er in het addendum waterhuishoudingsplan in het woongebied slechts voorzien in twee watergangen. Bijna het hele oppervlak aan water in het laagste peilgebied (in totaal 20,94 ha) kwam daarmee voor rekening van de BAL-zone en de GroenBlauwe zone. In de nieuwe opzet voor het laagste peilgebied worden veel meer watergangen gerealiseerd in het woongebied. De watergangen geven karakter aan de woonbuurten en zorgen ook hier voor een enorme toename in de lengte oevers (circa 4km) en dus ook voor een toename van het oppervlak aan water. Ook voor de oevers die worden toegevoegd in het laagste peilgebied is het de ambitie deze grotendeels natuurlijk uit te voeren.

Compactere opzet Eiland 3 in het addendum waterhuishoudingsplan Westergouwe met inhammen in westzijde.

Nieuwe 'conceptuele' opzet Eiland 3 uitgaande van sloten en landtongen.

4.5.3 karakter peilgebieden

In Westergouwe is water alom aanwezig. Inclusief de GroenBlauwe zone bestaat 25% van het oppervlak van Westergouwe uit water, wat neer komt op iets meer dan 50 hectaren. In elk Peilgebied heeft het water een eigen karakter.

Hoogste peilgebied

Hier komt het water naar voren als grote waterpartij: de Westergouweplas. De Westergouweplas zorgt voor een weldadige ervaring van ruimte, schaal en overzicht bij het binnenkomen van de wijk over de Burgemeester van Dijkesingel of als je bijvoorbeeld over de oost ringdijk wandelt of fietst. Belangrijk zijn de lange zichtlijnen in oost-westelijke richting en noord-zuidelijke richting. De gedaante die Westergouweplas verkleurt van noord naar zuid. In het noorden zijn de waterpartijen groot en ruim en zijn de waterranden monumentaal (lange rechtstanden en grote gebogen vormen). Meer naar het zuiden toe worden de waterpartijen intiemer en de waterranden rafeliger van karakter. In het zuidelijke deel transformeert de Westergouweplas tot een stelsel van sloten in de structuur van het oorspronkelijke polderlandschap. Lange zichtlijnen in oost-westelijke en noord-zuidelijke richting zorgen ervoor dat de Westergouweplas als eenheid ervaarbaar is.

Middelste peilgebied

In het middelste komt het water naar voren in een stelsel van brede watergangen die op een heldere manier verschillende woonbuurten in het middelste peilgebied uitsnijden. In hoofdzaak laten de watergangen zich in drieën onderverdelen:

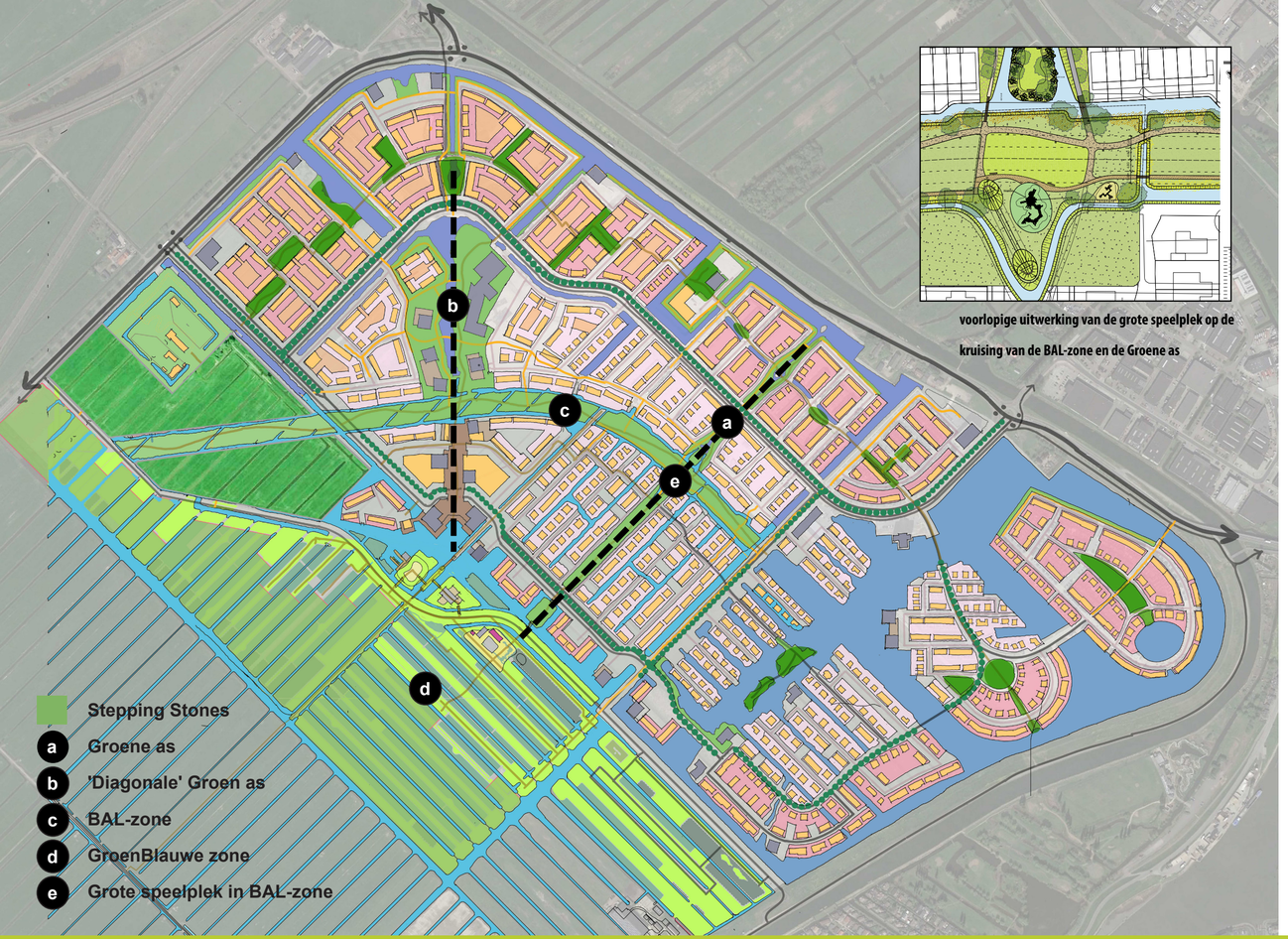
- Watergangen parallel aan of haaks op de Tweede Moordrechtse Tocht. Deze watergangen weerspiegelen de dominante richting in de polderstructuur. De watergangen zorgen voor heldere en lange zichtlijnen in Westergouwe die zorgen voor rust en overzicht in de beleving van de ruimte. De lange zichtlijnen zijn zichtbaar vanaf de Provincialeweg maar ook vanaf de hoofdontsluitingsweg.
- Watergang parallel aan de Burgemeester van Dijkesingel.
- Watergang parallel aan de Provincialeweg.

Het merendeel van de watergangen heeft een openbaar karakter zodat de het ruim aanwezige water goed ervaarbaar is voor de alle bewoners van Westergouwe. In de openbare oevers worden informele wandelpaden aangebracht.

Laagste Peilgebied

Het laagste peilgebied wordt gekenmerkt door een stelsel van informele smalle en lange watergangen:

- In de Bal-zone geven twee smalle watergangen de grens aan tussen de toegankelijke groenzone in het midden en de aansluitende privétuinen van de woningen in de BAL-zone. In de toegankelijke groenzone worden de bestaande poldersloten grotendeels gehandhaafd. Ten westen van het oude boerenpad ontstaat hierdoor een aaneenschakeling van kleine weilandjes die worden omgeven door slootjes.
- In de Groen Blauwe zone wordt het karakter bepaald door de bestaande smalle poldersloten en de ruime watergangen waarin deze liggen ingekaderd.
- Door het woongebied lopen lange sloten parallel aan de Tweede Moordrechse tocht. De sloten sluiten die veelal aansluiten op de achtertuinen van de aangrenzende woningen bieden lange doorzichten door het woongebied heen. De sloten zijn verbonden, zodat het mogelijk is om met een kano of een klein bootje vanaf de achtertuin de Polder in te varen.

voorlopige uitwerking van de grote speelplek op de kruising van de BAL-zone en de Groene as

4.6 Groenstructuur

Westergouwe is een hele groene wijk met zeer ruim aanwezig openbaar groen. Exclusief de GroenBlauwe zone bestaat het oppervlak van Westergouwe voor circa 27 ha uit openbaar groen. Het ruim aanwezige groen maakt van Westergouwe een heel klimaatrobuuste wijk doordat het groen ervoor zorgt dat regenwater in kan zijgen in de bodem. Het groen zorgt daarnaast natuurlijk voor een hele prettige ruimtelijke woonomgeving met veel mogelijkheden voor buitenleven: spelen, wandelen, sporten en ontmoeten.

Groen ervaar je in Westergouwe natuurlijk overal in aansluiting op het water in de vorm van veelal natuurlijke oevers en de aansluitende met bomen ingeplante taluds. Daarnaast is er veel groen opgenomen in de straatprofielen. In de hoofdtonsluitingsweg in de vorm van ruime groene bermen en in de buurtontsluitingswegen in de vorm van kleinere of grotere groenvakken. Op een hoger schaalniveau onderscheiden we in Westergouwe op zichzelf staande grotere groenruimtes en een groen raamwerk dat bestaat uit grootschalige met elkaar verbonden groenstructuren in het middelste en laagste peilgebied van Westergouwe.

De opzichzelfstaande groenruimtes, stepping stones, treffen we hoofdzakelijk aan in de noordelijke woonbuurten en op Eiland 1 en 2. Het zijn doorgaans compact vormgegeven buurtparkjes om in te spelen, elkaar te ontmoeten of om doorheen te wandelen. De stepping stones worden met elkaar verbonden middels informele wandelroutes.

4.6.1 Het groene raamwerk van Westergouwe

Het groene raamwerk bestaat uit de GroenBlauwe zone, de BAL-zone en uit twee zogenaamde polderparken. Bijzonder is dat het groene raamwerk aaneengesloten is en alleen toegankelijk is voor voetgangers en fietsers. Slechts op enkele plaatsen wordt het groene raamwerk gelijkvloers gekruist door autoverkeer. Het groene raamwerk heeft op verschillende manieren betekenis voor Westergouwe:
Het biedt de mogelijkheid om op een ontspannen manier in de wijk door een groene omgeving heen te wandelen en te fietsen
Het trekt de sfeer van de polder diep de wijk in waardoor Westergouwe een uniek eigen karakter krijgt.
Het verbindt de verschillende woonbuurten met de GroenBlauwe zone.
Het groene raamwerk maakt het mogelijk om de belangrijke wijkfuncties zoals het scholencluster en de centrumfuncties via het autovrije hart van de wijk te benaderen als voetganger of als fietser.

BAL-zone

De BAL-zone is een langgerekte landschappelijke zone in het hart van Westergouwe. De zone wordt niet opgehoogd om daarmee de centraal gelegen Bergambachtleiding (BAL-1) niet te verstoren. De BAL-zone ontleent zijn karakter aan het bestaande polderlandschap met smalle slootjes en weilandjes. In het midden van de BAL-zone bestaat de begroeiing hoofdzakelijk uit bloemrijk grasland. Meer naar watergangen aan de zijkanten toe is er ook ruimte voor struiken en bomen, zoals treurwilgen en knotwilgen.
Centraal door de BAL-zone meandert een drie meter breed wandelpad (fiets te gast). Parallel aan dit doorlopende wandelpad lopen smallere informele paadjes.
De begrazing door schapen vormt een integraal onderdeel van de opzet van de BAL-zone. Het is de bedoeling om permanent een kleine kudde schapen te laten grazen in de BAL-zone (en in de GroenBlauwe zone). Om ervoor te zorgen dat de schapen niet weglopen worden in de BAL-zone afsluitbare weilandjes gerealiseerd. De kudde zal zich van weiland naar weiland verplaatsen. Ter hoogte van WG-II is de BAL-zone al helemaal ingericht en is er goed te zien hoe de beschreven inrichtingselementen samenwerken. Als de schapen er niet grazen zijn de omheinde weilandjes toegankelijk voor wandelaars. Niet de hele BAL-zone zal worden begraasd door schapen. Ongeveer de helft van het groen is niet omheind. Dit groen zal op een traditionele manier extensief worden beheerd.

De BAL-zone is een groene oase in het midden van de wijk waar je doorheen kan lopen maar waar ook in kan worden gespeeld en gesport.

GroenBlauwe zone

Aan de zuidwestzijde wordt Westergouwe begrensd door de GroenBlauwe zone, een waterrijk natuur- en recreatiegebied van 45 ha met tal van recreatiemogelijkheden voor de bewoners van Westergouwe. De GroenBlauwe zone heeft onder andere een natuurspeelplaats, een visvijver, een uitkijktoren en broedschuren voor beschermde vogelsoorten. Door een stelsel van wandel- en fietspaden en vlonderbruggen is 55% van het gebied toegankelijk. Het andere deel is natuur- en stiltegebied.

De GroenBlauwe zone ligt er nu nog wat geïsoleerd bij op grote afstand van de al gerealiseerde woningen in WG-I en WG-II. In de toekomst wordt dit natuurlijk anders, dan sluiten de woonbuurten en ook het centrum direct aan op de GroenBlauwe zone en wordt het recreatieve deel, veel meer dan nu het geval is, een levendig park.

De GroenBlauwe zone heeft de potentie om een wijkoverstijgende aantrekkingskracht te krijgen door de recreatieve waarde ervan verder uit te bouwen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een kanoverhuur en een horecavoorziening in het park.

Groene Assen

Haaks op de hoofdrichtingen in de BAL-zone en de GroenBlauwe zone krijgt Westergouwe twee groene assen. Deze groene assen zorgen ervoor dat er een verbonden raamwerk ontstaat. De eerste groene as loopt parallel aan de Tweede Moordrechtse tocht. Deze as deelt WG-II in tweeën, doorkruist de BAL-zone en loopt vervolgens helemaal door tot in de GroenBlauwe zone. De groene as krijgt een natuurlijk karakter dat aansluit op het karakter van de BAL-zone. In de groene as zijn doorlopende wandelpaden meegenomen die verbonden zijn met de wandelpaden in de BAL-zone en in de GroenBlauwe zone.

De tweede 'diagonale' groene as ligt opgespannen tussen de grote bocht in de Provincialeweg en de knik in de zuidelijke rand van Westergouwe. Deze as krijgt een ander karakter en wordt vormgegeven als een campusachtige parkruimte.

Spelen

In Westergouwe wordt voorzien in voldoende plekken voor kinderen om te spelen. Hierbij wordt een onderverdeling aangehouden in drie leeftijdscategorieën: tot zes jaar, tot tien jaar en vanaf tien jaar. De speelplekken tot zes en tot tien jaar worden grotendeels opgenomen in de woonmilieus zodat kinderen veilig kunnen spelen in de nabijheid van de eigen woning. Voor kinderen vanaf 10 jaar zijn er tal van natuurlijke speelaanleidingen te vinden in de hoofdgroenstructuur.

In Westergouwe worden drie grote speelplekken gerealiseerd, waar kinderen vanuit de hele wijk naar toe kunnen gaan om te spelen:

- De speelpleinen bij het scholencluster, die ook buiten schooltijden toegankelijk zijn om op te spelen.
- De natuurspeelplek in de GroenBlauwe zone. Deze speelplek is al in gebruik en wordt geïntegreerd in de nieuwe inrichtingsplannen voor de GroenBlauwe.
- Een omvangrijke speelplek op de kruising van de BAL-zone met het Polderpark met onder andere een kabelbaan en een groot speelslot.

Sporten in de buitenruimte wordt op verschillende manieren gefaciliteerd en gestimuleerd:

- Door aantrekkelijke beweegroutes in de wijk aan te leggen die er toe uitnodigen om een stuk te gaan wandelen of hardlopen. Door in deze beweegroutes op strategische plekken beweegaanleidingen op te nemen, wordt sporten en bewegen extra gestimuleerd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een boulderwand onder een van de bruggen over de BAL-zone.
- Door aantrekkelijke verbindingen te realiseren tussen de wijk en de aansluitende GroenBlauwe zone en de Oostpolder, ook om er toe uit te nodigen een stuk te wandelen of hard te lopen.
- Door in en om de wijk worden verschillende wandel/hardlooproutes te markeren.
- Door goede verbindingen te realiseren met het regionale fietsnetwerk om er makkelijk met de fiets op uit te trekken.
- Door concrete sportaanleidingen in de buitenruimte te realiseren, zoals een bootcamproute en een obstacle course in de GroenBlauwe zone en een plek voor calisthenics en een sportvoorziening voor senioren in de BAL-zone.
- Door het realiseren van een 'skills garden' bij het scholencluster, waarin een veelheid aan sport- en spelaanleidingen worden samengebracht op één plek.

Begrazing door schapen vormt een integraal onderdeel van de inrichting van de BAL-zone.

De groene as of 'Polderpark' in WG-II

4.7 Centrumgebied van Westergouwe

Westergouwe krijgt een aantrekkelijk centrumgebied dat de bewoners van de wijk uitnodigt om samen te komen en elkaar te ontmoeten. In het centrumgebied zijn de voorzieningen van de wijk samengebracht. Denk hierbij aan de commerciële voorzieningen zoals supermarkten, horeca en winkels, aan maatschappelijke voorzieningen zoals een zorgcentrum en aan een scholencluster. Het centrumgebied van de wijk heeft een centrale plek, zodat het vanuit alle woonmilieus makkelijk te bereiken is per auto, maar vooral ook te voet of per fiets, via zowel het groene raamwerk en de informele verbindingen, als via de hoofdstructuur. Het centrumgebied culmineert in een prachtig plein dat aansluit op de BAL-zone en een balkon heeft aan de GroenBlauwe zone. Aan dit plein worden de commerciële voorzieningen en een deel van de maatschappelijke voorzieningen gesitueerd. Het plein is de centrale ontmoetingsplek van de wijk, de 'open space' van Westergouwe.

Het centrumgebied van Westergouwe ligt op de tweede 'diagonale' groene as. Ten noorden van de BAL-zone komen verschillende maatschappelijke voorzieningen als onderdeel van WG-III voor, zoals een scholencluster. Ten zuiden van de BAL-zone komen in een latere fase commerciële- en maatschappelijke voorzieningen. Het centrumgebied van Westergouwe sluit aan de zuidzijde aan op de GroenBlauwe zone en biedt daarmee kansen om dit natuur- en recreatiegebied in de toekomst verder te gaan activeren, door hier bijvoorbeeld horecavoorzieningen aan toe te voegen en vrije tijd activiteiten in te passen.

Commerciële- en maatschappelijke voorzieningen in het centrumgebied

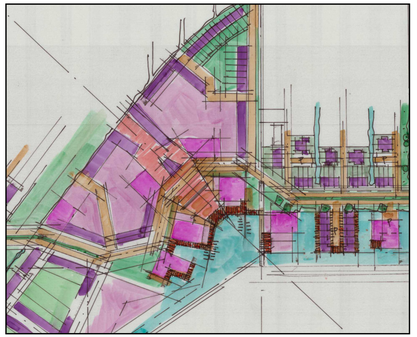
Net als in het Masterplan van 2005 wordt er uitgegaan van een winkelcentrum met twee supermarkten, aangevuld met, bij een wijkwinkelcentrum behorende detailhandel, zoals een bakker en een slager, ter grootte van in totaal circa 6.000m2 BVO. Daarnaast is er sprake van circa 4.500m2 BVO aan maatschappelijke voorzieningen. De maatschappelijke en commerciële voorzieningen worden in afzonderlijke bouwblokken uitgewerkt met als uitgangspunt wonen op de voorzieningen.

Woningen in het centrumgebied

In het centrumgebied zullen naast commerciële- en maatschappelijke voorzieningen ook woningen worden gerealiseerd. Het gaat hierbij om circa 250 woningen waarvan circa 60% meergezinswoningen.

Hoofdontsluitingsweg in relatie tot het centrum

De manier waarop de hoofdontsluitingsweg ten zuiden van de BAL-zone door het centrumgebied heen gaat lopen is onderwerp van nader onderzoek. De wens is om de hoofdontsluitingsweg substantieel af te schalen zodat er geen barrière dwars door het centrum heen komt te liggen.

Schetsverkenning van de relatie van het centrum met de Groen-Blauwe zone.

4.8 Een rijkheid aan woonmilieus

Het Masterplan 2005 kent vijf verschillende grote, rationele, vormgegeven woonmilieus die goed aansluiten op het hoge bouwtempo waar rekening mee wordt gehouden. De differentiatie tussen de woonmilieus is beperkt aangezien alle woonvelden, of ze nu horen bij het woonmilieu grachten, tuinen of landelijk wonen, uitgaan van hetzelfde orthogonale stratenpatroon. Feitelijk liggen alle woningen ten westen van de Westergouweplas in één groot woonveld en beperkt de differentiatie zich grotendeels tot de woningdichtheid en de zwaarte van de secundaire structuur.
Hoe anders is dit nieuwe Masterplan: door de inpassing van de BAL-leiding, de lusvormige hoofdontsluitingsweg, de keuze voor de stevige rand en juist de open Polderkamer in het midden ontstaat er een grote rijkdom aan verschillende woonmilieus.

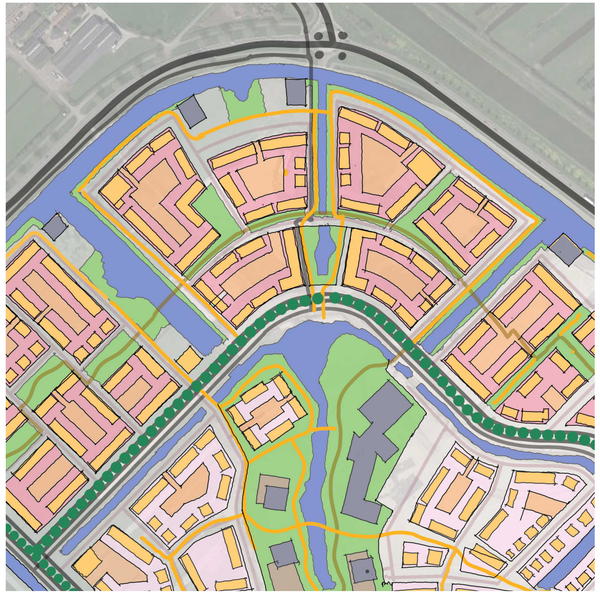
De huidige opzet van Westergouwe gaat uit van 17 kleinere woonmilieus. Als het ware sub-buurten van ieder gemiddeld circa 260 woningen die zich van elkaar onderscheiden met elk een eigen uniek karakter en een mix van kwaliteiten. Er is dus veel meer te kiezen in Westergouwe, wat de variatie in de wijk ten goede komt maar ook de ontwikkelbaarheid.
De opdeling in kleinere woonmilieus draagt bij aan de mogelijkheden voor diversificatie. Ook komt het de faseerbaarheid ten goede, waarbij telkens buurten ontstaan die snel geheel kunnen worden afgerond met de beoogde kwaliteit van inrichting van de openbare ruimte.

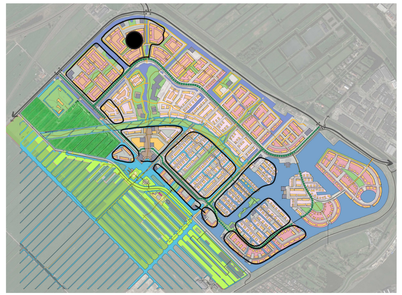
De precieze uitwerking van de verschillende woonmilieus maakt onderdeel uit van de stedenbouwkundige uitwerking van de twee nog volgende fases: WG-IV en WG-V. In het kader van dit nieuwe masterplan wordt volstaan met een eerste schets van de typologisering van de verschillende woonmilieus. Deze typologisering komt op een vanzelfsprekende manier voort uit de hoofdopzet van de wijk. Het karakter van de woonmilieus wordt in sterke mate bepaald door de ligging in één van de drie peilgebieden en door de ligging in de omranding of juist in de meer landschappelijke polderkamer.

In het hoogste peilgebied is het water van de Westergouweplas uiteraard alom aanwezig. In de omranding zien we grote waterpartijen en helder uitgesneden woonbuurten met een formele stedenbouwkundige opbouw. In de polderkamer zorgt een lagere woningdichtheid en het stelsel van sloten en landtongen voor een veel informeler karakter.

In het middelste peilgebied hebben de woonmilieus in de omranding een rationele en orthogonale hoofdopzet die wordt bepaald door de loop van de Provincialeweg en de Burgemeester van Dijkesingel. De woonmilieus worden van elkaar losgesneden door de brede en lange watergangen. De orthogonale hoofdopzet en de hogere woningdichtheid geven de woonmilieus een formeel en stads karakter. Bij de woonmilieus in de polderkamer ontbreekt de orthogonale hoofdopzet, de straten zijn korter en veelal geknikt. Deze woonmilieus hebben een lagere woningdichtheid dan in de omranding en het karakter wordt sterk bepaald door de direct aansluiting op groene raamwerk.

In het laagste peilgebied zorgt het stelsel van lange en smalle poldersloten voor een informeel en vriendelijk karakter. Hier woon je letterlijk in de polder tussen de knotwilgen en de rietkragen. In de polderkamer zijn de ruimtes intiem en kleinschalig. De omranding heeft een compactere opzet maar wel met forse tussenruimtes tussen de verschillende wooncluster zodat er mooie doorzichten op de GroenBlauwe zone ontstaan.

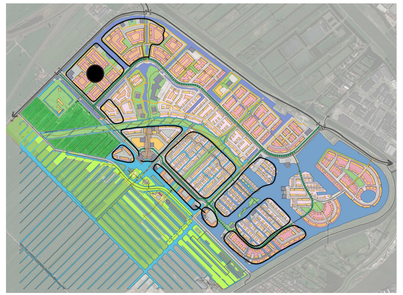
STADSWONEN II

“KLEIN GOUDA”

- Markante plek in kom Provincialeweg en in hoofdstructuur Westergouwe.
- Woonmilieu met relatief hoog aandeel meergezinswoningen (circa 50%) en relatief hoge woningdichtheid.
- Eerder stads dan dorps.
- Compact wooneiland met stevige omranding.
- Dicht verkaveld, autoluwe binnenstraten.
- Historiserende verwijzing naar de binnenstad Gouda.

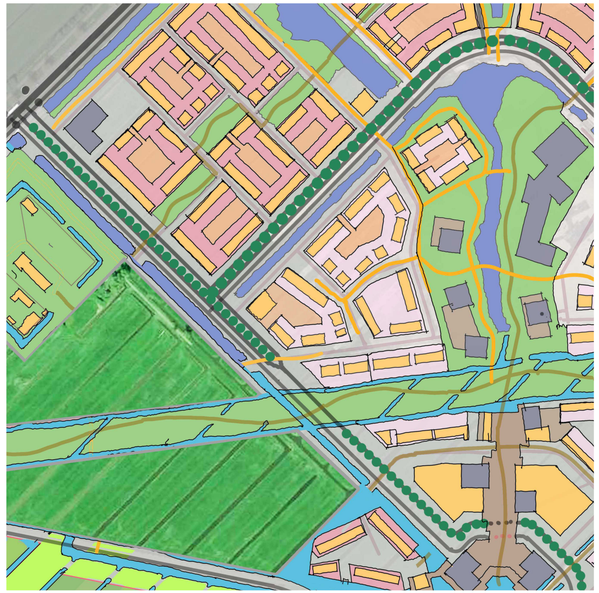

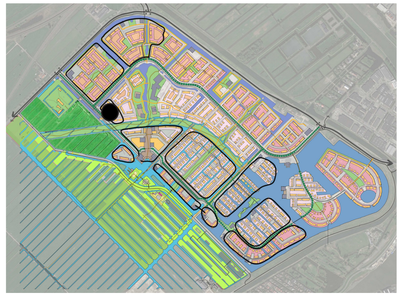

STADSWONEN III

- Rationele verkaveling binnen rechthoekig kader.
- Woonmilieu met relatief hoog aandeel meergezinswoningen (circa 50%) en relatief hoge dichtheid.
- Duidelijke stevige omranding met vriendelijke binnenkant.
- Eerder stads dan dorps.
- Dicht verkaveld.
- Sterke variatie in bouwhoogte en bouwvolumes.

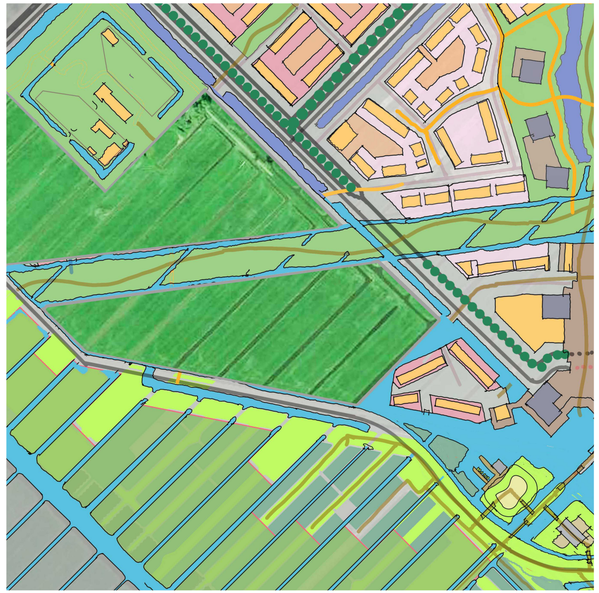
LANDSCHAPPELIJKWONEN

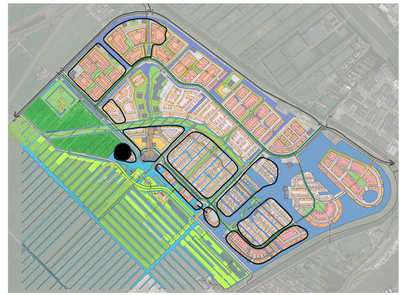
- Informele stedenbouwkundige opzet met knikkende straten en korte zichtlijnen.
- Landschappelijk karakter met veel groen en smalle straatprofielen.
- Ruim verkaveld met landschappelijk groen voor de deur.
- Romantisch karakter en tegelijkertijd statig.

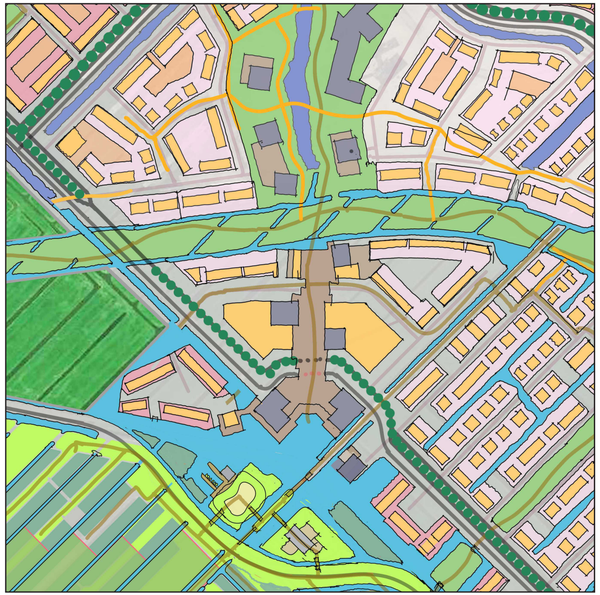
DE TERP

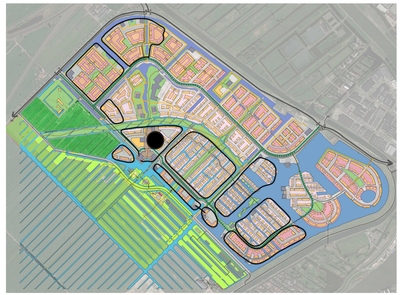
- Compact langwerpige woonmilieu omgeven door groen en water.
- Panoramisch wonen met een prachtig uitzicht over de GroenBlauwe zone.
- Moderne kubistische uitstraling.
- Open zichtlijnen zorgen voor verweving met landschap.
- De nabijheid van het centrum maar tegelijkertijd een heel eigen karakter.

HET CENTRUM

- Het kloppend hart van Westergouwe.
- Zwaartepunt bij meergezinswoningen op de voorzieningen van het centrum (circa 60%).
- Winkels, horeca en maatschappelijke voorzieningen.
- Winkelen rondom een intiem plein.
- Horeca met uitzicht op de GroenBlauwe zone.
- Wonen op de voorzieningen.
- Een geactiveerde GroenBlauwe zone met wijk overstijgende recreatieve betekenis.

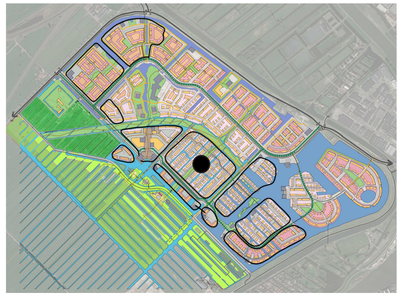

POLDERWONEN

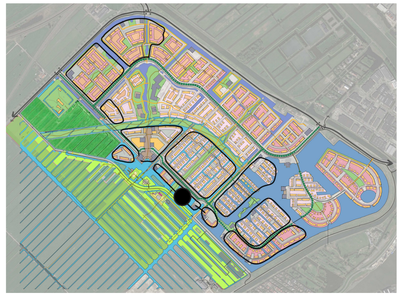
- Informele en vriendelijke sfeer.
- Woonmilieu met ontspannen woningdichtheid met alleen grondgebonden woningen.
- Smalle lange straten en aansluitend op de achtertuinen sloten.
- Mix van vrijstaande woningen, tweekappers en korte rijtjes.
- Natuurlijk/landschappelijk karakter met rietkragen en wilgen en wilde grassen.
- Weilandtuinen (zoals bij BAL-woningen)
- Vanuit je achtertuin de polder in kanoën, suppen over varen.

WONEN AAN DE GROENBLAUWE ZONE

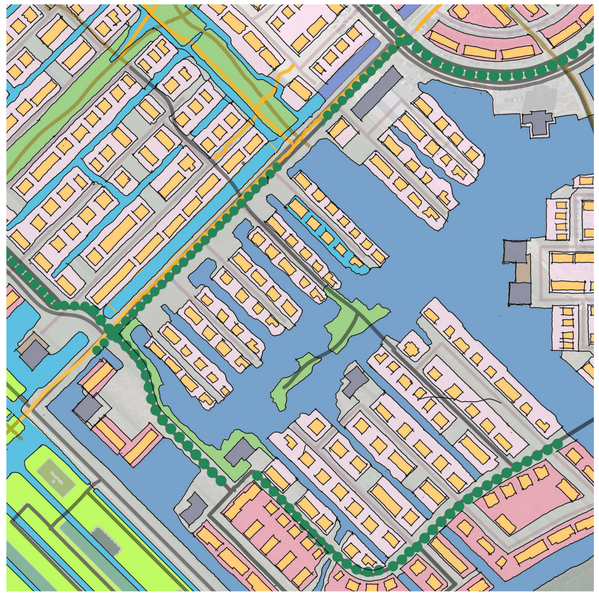
- Compacte woonclusters in het water
- Zwaartepunt bij middelduur en duur programma. Relatief veel meergezinswoningen (circa 65%).
- Panoramisch uitzicht over de GroenBlauwe zone
- Op zichzelf staande woonclusters, samen niet echt een buurt vormend.
- Individueel wonen op een steenworp afstand van het centrum.
- Combinatie van appartementen en rijwoningen.

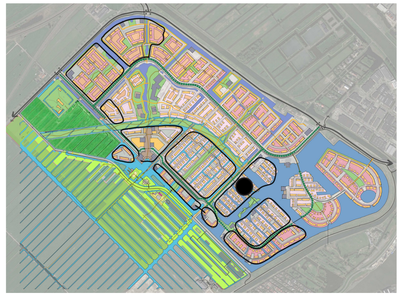

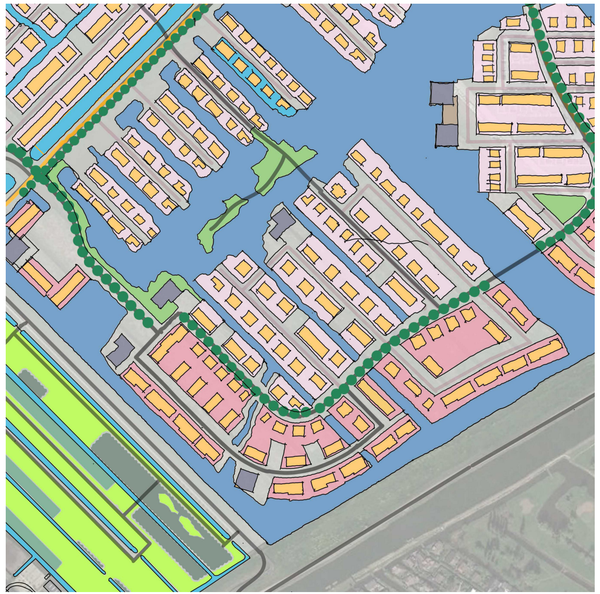
WONEN AAN DE STEIGER

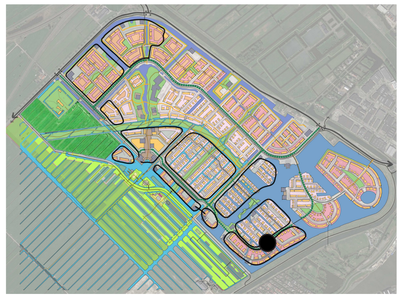
- Wonen op smalle landtongen in de Westergouweplas
- Zwaartepunt bij middelduur en duur programma. Overwegend grondgebonden woningen.
- Wonen op palen
- Terrassen aan het water.
- Nautische sfeer met moderne uitstraling
- Ruimtelijk op de koppen en intiem en kleinschalig aan de watergangen.

EILANDENRIJK (EILAND 3)

- Luxe en ontspannen wonen in de Westergouweplas.
- Woonmilieu met ontspannen woningdichtheid met overwegend grondgebonden woningen (circa 70%).
- Hoogste marksegment Westergouwe.
- Traditionele sfeer met gekapte rijk gedetailleerde bebouwing.
- Ruime percelen aan plas of sloot.
- Landschappelijk karakter met natuurlijke oevers.
- Lange zichtlijnen over lange sloten.
- Begeleidende bebouwing uitkijkend over dijk en GroenBlauwe zone.

HET BEGINT IN WESTERGOUWE

17 MAART 2022

KUIPER COMPAGNONS